

308847 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 28 వ తేది గురువారము
సంపుటము 3. న శ నా మ సం వ త్స ర ఆ శ్వ యు జ మా స శు క్ల ప్ర క ణం. No 151
సంచిక 151

"SMILE"
సర్వజన సామిప్యములో నున్న
నిజమైన ధాతువృద్ధ్యాపథము
దీనిఫలిత మందరిని నవ్వజేయును
స ర స మై న వి క్రి య ము.
30 బిల్లుగల పెట్టె 1-కి రూ. 2 మాత్రమే.

సంగీత ప్రదాయని
వెల రూపాయలు 3.
ఈ గ్రంథము ఆత్మీయత కలిగిన దాక్షిణాత్య గాన
విద్యాపాఠములైన విద్యావేద, కళాచాంద్యము, కె. వి.
శ్రీనివాస ఆచార్యుల గారు వీరలచే
రచించబడినది. ఇందులకు సంగ్రహమును ఆధ్యాపకవర్గములు
న, స్వరజనులు, కర్ణములు, త్యాగయ్యగారి కృతులు, పట్నం
సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి కృతులు, కీర్తితకృతులు మొదలగు,
మూడు 140 పురుషులకు స్వర, నాదాద్యకళ, కాలము
లకుగురుతు లేర్పరచివారికి కులసమగ్రాహ్యులగుటకు
వ్రాయబడియున్నది. మాస్కోనియము, వీరి ఈ కాథయపాద
ములకు పటములును, కీర్తిగణములును, కీర్తి వాచకముగిందు
కథములను వ్రాయబడి యున్నది. దీనికోర్కెను 16 పటము
లైన, 500 పుటలు. దీనిని రద్దీయకొనియింపగా ముద్రితము.
కాల్చికో బయింపు గంగాను గెలుపు లేయింపి యున్నది.
కలయచారు ఈ ప్రతినివాసికి వ్రాసికొనవలెను.
మొదలగు వారు అందుకు సంకెసి,
282 (సింట్స్, మద్రాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

అతి విపులము!

అతి సరసము!!

ఈ పుస్తకము ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క ఆజాదసంవత్సరాది సంచికగా యుద్ధవిషయమై చాలభాగము వర్ణించియుంటిమి.

1. జర్మను, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, అస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2. యుద్ధమునకు
ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3. యుద్ధవ్యూహములు, నాటి పటములు; 4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము,
విమానబలము వాటి పటములు; 5. దుర్గముల నిర్మాణము వాటి పటములు; 6. నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫీరంగుల పటములు;
7. రాజులసేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8. యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9. యుద్ధమునకు
సంబంధించిన వివిధవిషయములను చెలువునవి దాదాపు 400 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యున్నవి. ప్రచురింపబడి యున్నవి.
ముగ నుండకలదు. పెద్ద యాకృతియందు 300 పుటములకు మించియుండును. ధర తగ్గించియున్నాము.

మునుపటి వెల రూ. 2.

ఇప్పటి వెల రూ. 1.

సోపు ఖర్చులు వేయి వసూలు చేయబడును.

ఇది గాక

ఈ పుస్తకమునందు విద్యావంతులగు ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యశాస్త్రము. ప్రాచీనతర, హైందవ సామ్రాజ్య
తూర శిఖాముఖము, భాషామోష, వ్యవసాయము, శ్రీ గోపాలకృష్ణ గోపాల నిర్మాణతారావళి, రజస్వలా వినాహములు, రాజభక్తి,
అస్తమయము, జేతెచరిత్ర, నవలలు, ఆంధ్రోద్ధృతి తత్త్వము, మన గొప్ప పరివర్త, భయము. వ్యవసాయము - యుద్ధము, సత్యము, పర
పతి సంఘములు, యుద్ధము - హైందవులు, కర్నాటక సంగీతి విద్యాభివృద్ధి, హిందూ జేతెములో శాసనపత్రిక వేరేము, మానసగీతము
మొదలగు చక్కని వ్యాసములు గలవు. ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటము లనేములు గలవు. కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ
గోపాలగారి రంగులపటమును చేయింపబడి. ఇదివరకు 10,000 ప్రతులు ఖర్చుపడినవి. కొత్తప్రతులే గలవు. ఆలస్యము చేసిన ఆ
భాగము కలుగును.

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కా ఆఫీసు,

7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

కమ్మవిద్యాధి సంఘము. బెజవాడ:—ఈ సంఘము ఆగష్టుమాసమున నెలకొల్పబడినది. కలకత్తాలో ఆంగ్లేయ విద్యాభ్యాసముచేయుచున్న మ-రా-శ్రీ పాలడగు సీతారామ చాదరిగారివలన నేర్పరుపబడినది. నీరిదివరకు ఈ పట్టణమందున్న కమ్మవిద్యాధి హాస్టలు కమ్మవర్తకులతో బాటుమిగుల శ్రమదీసికొని ఏగ్గులు చేయుటకుతోడపడినారు. ఇచ్చటి విద్యాధుల మంచి చెడ్డలవిషయములలో వీరు జోక్యము కలుగజేసికొని తగవుల రానియకుండ కమ్మవిద్యాధులలో నున్న ఘోభావ ముండునటులజేసి నారు. ఈ ప్రారంభపు గ్రామములలో కమ్మవిద్యాధులకు విద్యావిషయములలో ప్రోత్సాహము కలుగజేసినదియు వీరే. సంఘమువారిచే పుస్తకభాండాగారము కూడ నేర్పరుపబడియె. కొద్దికాలముక్రింద వర్ధిల్లుపబడిం ప్పటికి దీనియం దిప్పుడు 200 వందల గ్రంథములుగలవు. 5 దిన పత్రకలుగలవు. విద్యాధులు ప్రతివారము సభచేయుచు న్నారు. మంచిచెడుగుణ నాలుగిండుచూడచున్నారు. మిగుల అభివృద్ధికి వచ్చునటుల చూచువారలకు తోచకమా నదు. ఇయ్యది విద్యాధులహాస్టలుభవనమం. మంచుబడినది. ఇటు లభివృద్ధికి వచ్చుట సంతృప్తమేగాని ఆరంభ శూరత్వమని పించక ఈవిద్యాధులు క్రమముగా వృద్ధియగునటులజూచుచు విద్యాధులు. దీనియందు సగుశ్రద్ధవహించి, పాఠములయందు శ్రద్ధవహించి రెండుకార్యములు నెరవేరునటులజూచెదరుగాక. యని కోరుచున్నాను. మరియు ఇంకొకవిషయము ఇచ్చట కమ్మవిద్యాధులమూలమున ఉపాధ్యాయు లందఱు బాగుపడుచున్నారు. కారణము సాతక మహాశయలకు విడుచుచున్నాను. భవన్యయమెంతయైనను లేగినఫలితమును బొంబుగ లందులకు కమ్మవిద్యాధులను కోరుచున్నాను. అని పురవాసి వాయుచున్నారు.

స్వరాజ్యము కొరకు పోతున్నవారు యిక్కడను
 ఉన్నవీరుయందును ఆందోళన చేయుచున్నది. అటులనే
 భాషా ప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనను స్వయం సామన్యభాషా
 సమస్యయు, యావద్భారత దేశమునకు సంబంధించిన విషయ
 ము లగుటంజేసి అంధజేషునందలి దేశీయప్రతికలలో మా
 త్రమే గాక భారతర్షులునందరితోను ఆందోళన జరుపబడ
 వలెను. ఈ ఆందోళములవలన స్వరాజ్యము వచ్చినను రాజ
 సోయినను భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభాగములు జరిగినను,
 జరుగక పోయినను ప్రజలు మాత్రము రాజకీయ విషయము
 లందు పరిచయముగలవారై సకలత్యయన్నయెట్టిదాగ్రహించి
 సామన్యసాధమునకు నడవగలరు. అప్పుడే మన మనోరథములు
 ఈయేవని. కాబట్టి ఇప్పటి స్వరాజ్యాందోళనములో ఈ
 రెండు విషయాలను జేర్చు పత్తికనరము. కాన యికరరాష్ట్ర
 ములలో గూడ ఈ ఆందోళన ఆరంభించినది లోములేదు.
 ఇతరరాష్ట్రములలో గూడ మనము మొదటినుండి ఆందోళ
 నము జరుపకపోవుటచే ఆంధ్రోద్యమ త్యయ న్యాపించగలిగి
 నంత త్వరితముగా న్యాపించి గుండలేదు. అట్లు చేసినయిం
 డిన దేశీయమహాజనసభ జన్మించుటకు రేపిదత్తమైన అన్యంత
 రము పెట్టిక యెప్పుడో జన్మించును డెదవి. కాబట్టి ఈస
 మనం అటు అశరదచేయవలసినది గాక

విశ్వవిద్యాలయ కాసనములను చుటింత వృద్ధిపొందింపు
టకు నూత్రములను గొన్నిటిని కాశ్రయిగా రుపపాదించునుండగా
ఈ బిల్లునందు ఆశ్రయజేయుములగు విషయములుండుట వారికి
చింతగొలిపెను. నెఁజేటు సిండికేటు సభల పరస్పర సంబంధము
సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు ముందరింజేయుటకు బదులు
పెనుకకు జేసిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు

హైకోర్టు.

ముఖ్య న్యాయమూర్తి.

న్యాయ విలింగు.

న్యాయ శేషగిరిఅయ్యగారు.

“న్యాయుడియూ కేసు”

(నిన్నటి తరువాయి)

న్యాయ శేష॥ 22 వ నెక్స్టు బట్టి యాలోచించగా హైకోర్టువారి కేసులో నేమి చేసినను చేయవచ్చు ననునటుల గ నిర్ణయించుచున్నది.

ముఖ్య న్యాయ॥—17 నెక్స్టు ఆయధికారము ప్రత్యేకాధికారులపైని మాత్రమే వినియోగింప బడవలయునని తెలుపుచున్నది మరియు న్యాయములలో పుత్రికాశాసనము 4వ నెక్స్టు క్రింద నేరముగా నెన్నబడు మాటలుగాని, నూచనలు మొదలగునవిగాని యేవియు లేనపుడే హైకోర్టు అవిషయములో ప్రమేయము గలిగించుకొన వచ్చును.

ప్రమాణ వాద్యములలో నెన్నబడు కొన్ని గ్రంథములందు కొన్ని పేరాలగుడ పుత్రికాశాసనముక్రింద శిక్షాములుగ నుండుననియు మరియు పుత్రికాశాసనము క్రింద దేశాధిపత్య క భూతులగు క్రిమినలు నేరస్థులు గూడ చక్రవర్తిగారి ప్రజలగుటబట్టి విమర్శనీయులు గారనియు సర్ లారెన్సు జంకమ్మ కలకత్తా ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు బలికెరినయు, దానింబట్టి జూచిన “వీరు ధరావస్తుగుర్ని వాదించగూడదు; 22 వ నెక్స్టుక్రింద సేకరింపబడినది. దానిగూర్చి యాడుమాటలా శాసనముక్రింద నేరములుగా నెంచబడును. మనయిష్టము పచ్చినంతవరకు దానిని న్యాయంబ జేయవచ్చును” అను నటుల హైకోర్టువారి తీర్పు కప్పట్టుచుండెను. అప్పుడు కలకత్తా హైకోర్టు స్పెషలు బెంచీలో నొకరగు స్టీ మెన్సుగారు, “ఈశాసనముక్రింద హత్యల యెను, బందిపోటు దొంగతనములచేతను దొరతనమువారి నష్ట కట్టముల పాల్గొనుచుండగిడుల సహితము శిక్షింప గూడదు.” అని యెత్తి చెప్పిరి.

ముఖ్య న్యాయ॥—ఆరు దానిలో లేని యాదు నాలోపించెను.

తనస్థితియు నటులనే యున్నదని బీసెంటు గారు నడి. అందుచేత పుత్రికాశాసనమునకు వే నొకయధ్యము జెప్పవలయును అటులజేయుటండిన నే వార్తాపత్రికయు నిలచియుండలేదు.

కలకత్తా హైకోర్టు ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారు తీర్పు చెప్పనపుడు కార్య నిర్వహణకాళి వారికి చహస్యనమాచారము పచ్చియుండవచ్చుననియు ఆనమాచారములు న్యాయస్థానములో జెప్పవలెకాకుండ నుండవచ్చుననియు చెప్పిరి. దొరతనమువారి విషయములో నీనమాధానము జెప్పవలెకాదు. న్యాయము క్రమముగా విచారింప బడునటులగూడ జూడవలయును అని బీసెంటుగారు పలికిరి.

ముఖ్య-న్యాయ-ఇన్స్పెక్టరు న్యాయమూర్తిగారి అభిప్రాయములే కాని వారెదియు న్యాయచట్టమున జూపలేదు.

న్యాయ వి॥ పత్రికలో నేన్యాయములైన 4 వ నెక్స్టు క్రింద శిక్షాముల కావా అనుసంగతి నిప్పుడు విచారింపలెయును.

హేహాక్ (2) గారు బిల్లును బలపఱచిరి గాని ప్రస్తుత స్థితియందు దానిని విమర్శింపబహుశాసన లేదు.

దానవిక్రయముల బిల్లు.

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయముల బిల్లుపాదింపబడిన వెనుక, నెటల్వాడుగారు ఆస్తుల దానవిక్రయముల బిల్లు సందర్భమున ప్రత్యేకసంఘమువారి రిపోర్టును జదివెరి. ఈబిల్లునందు హక్కుదారుల విషయము ప్రోసేవేయబడుటకు వారు చొరికినపుడే త్వరలో మహమ్మదీయ ప్రజలను బిల్లు ప్రాముఖ్యము నొప్పకొనగలరని నూచించిరి. ప్రత్యేకసంఘమువారు బిల్లును దేశములగు సవరణలు చేసిరి గాని ముఖ్యసంఘములను ముఖ్య మార్చలేదు.

దాదాభాయిగారుబిల్లునందు ప్రత్యేక సంఘమువారి చేయబడిన కొన్ని సవరణలను నూచించి కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములను శాసనపు అధికారపరిమితినుండి తీసివేయుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికార ముండునట్లు ఏర్పాటేమియు బిల్లునందు చేయబడ కుండుట విచారకరమని చెప్పిరి. తరువాత బిల్లు అంగీకృత మయ్యెను.

పిమ్మట పత్రిక దానక మేల వచ్చినదిమీ, ఎటుల వచ్చినదియు మొదలగు సందర్భముల నన్నియు జిప్స నారంభించెను ఆ సందర్భముల దరికించుట కోర్టువారి పనిగాదని ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు చెప్పిరి.

ప్రస్తుతము శాసనముననుసరించి నడచు కొనుటయే వారిపని మరియు ముఖ్య న్యాయ గారు సెలవిచ్చిరి.

జంకమ్మగారు చెప్పినస్థితియే నిజమైన యెడల నికవై నెక్స్టు నెట్టిపుత్రికకు నడపింప జాలరని చెప్పియుదాహరణములుగా పుత్రికాశాసనము క్రింద మామ్యములుగానెన్నబడిన కొన్ని వ్యాసముల జదివెను. రెయిల్వేబండ్ల ప్రత్యేకముగా నుండుట మొదలగు కొన్ని వ్యాసములు “శే స రి”, “జ్ఞానప్రకాశిక”, “హిందూ యిక్రానికలు” మొదలగు పత్రికలనండి యెత్తి ప్రమరంపబడినవని యామె తెలియజేసెను.

ముఖ్య న్యాయ॥ న్యాయ సంఘముల వ్యాసములో “ఈ సంగతి ప్రత్యేకముగా బండ్లనుంచుట యన్యాయమున తీర్మానము మాకుదురులకు క్రింద సంగతులుగా నుండును. ప్రమాణికలసంఘములముగూ నున్నపుడు కొంతమంది ప్రత్యేకము నుండునడి బండ్లలోనికి బోవచ్చును.” అను మాటల కథ మేమి?

బీసెంటు॥—ప్రమాణికల సంఘము అమితముగా నున్నపుడు నారా బండ్లలోనికి బోవచ్చును.

అని చెప్పి యామె ఆంగ్లో యిండియనులకు ప్రత్యేకముగా నుండు బండ్లనుగూర్చి ఆంగ్లో యిండియను పత్రికలు తీవ్రముగా ఆంగ్లో యిండియనుల సత్తము వాదించుచుండగా ఇండియను పత్తము వారు యిండియనుల ప్రక్క వాదించుట న్యాయమని యామె తెలియజేయుచు ఆంగ్లో యిండియను పత్రికలు వ్రాయు తీవ్రవాదముల జరుపసాగెను.

“సింగు లారిపోర్టు” అవై నాధారపడి యామె “ప్రత్యేకముగా బండ్లనుంచుట యన్యాయము”ని వాదించుచున్నది గాని “సింగు లారిపోర్టు” పనికిమాలినవిగా హైకోర్టువారు వానిని తిరస్కరించినది ఎట్టికేట జనములుగారు చెప్పిరి.

ఈసంగతినిగూర్చి తాను వ్రాసిన వ్యాసము లన్నియు కేసరి నుండియు, బీసెంటు యిక్రానికలునుండియు వ్రాయబడినదనియు, వానివై తాను విమర్శించునపుడు పత్రికల యభిప్రాయములకుండుకయు న్యతిరేకముగా వ్రాయలేదనియు అది యుగాక అట్టికార్యమురెయిల్వేవారికి న్యాయముగాదని యేనా నమ్మకమనియుఅందు చేరనే ఆన్యాయము బలపరచుట కటుల విమర్శించితి ననియు నామె జెప్పెను.

పిమ్మట నామె మరదాను హైకోర్టు స్వతంత్రమైనదిగాన కలకత్తాహైకోర్టువై నాధార పడివారుగ్రహించినయధ్యముననుసరించియే కేసునడపింపవచ్చులేదనియు, తక్కినచట్టములను బట్టియు, ప్రకృతి సిద్ధమున నాధారణ న్యాయమునుబట్టియు కార్యక్రమము నడపింపవచ్చుననియు నామె చెప్పెను.

“సింగు క్రిమినలు న్యభివముల రెంటిని గలిగియుండునపుడు కోర్టువారు సాధ్యమైనంతవరకు ముద్దాయికి సహాయముచేయ ప్రయత్నింపవలయుననియు, కేసులో నేదైన యవకతనక వచ్చినయెడల సంతయు నన్యాయమనియు, అనిచారణీయమనియు గొట్టేసెను. ఇప్పుడు నా కేసులో దొరతనమువారు వారి సిటలుక్రిమినలు యుద్యోగుల నిరకాణులవారిని పంపుటచే నాకేసును అటులనే యున్నటుల తోచుచున్నది.” అని బీసెంటుగారు కొన్సెనాకి తెలియజేసిరి.

ప్రస్తుతపుకేసు “ధరావస్తును స్వాధీనము చేసికొనుటకు గూర్చియే” యని ముఖ్య న్యాయ మూర్తిగారు బల్కిరి.

ఎక్కువ కేసుగతి క్రిమినలు నేరముచేయువారికి విధింపబడుకేట యిట్టిదిగా నుండునని బీసెంటు చెప్పెను.

పిమ్మట నామె “ఈప్రస్తుత స్వల్పకార్యముక్రమక్రమమున నెన్నధరావస్తును చేసికొనుట కాంభింప బడినది. అటుల కేసరి నాకు 2½లక్షల రూపులులు స్వముగలుగును.

న్యాయాధికారిగారు చచ్చు ధరావస్తుడుగుటలో నే ఆన్యాయముజేసిరి. “అనిపత్రికా శాసనము నందలి మూడవ నెక్స్టును జదివెను. దానిలో న్యాయాధికారి యెటులనెప్పుడు ధరావస్తునుగవలసివదియు తెలుపబడెను. “మొదట ధరావస్తుననుమలేదని బలికె యిప్పుడు “నినామాట! నేల నిలపకుండిరో తెలియదు. స్థానికాధికారులే నావస్తుధరావస్తు నకుగవలసి యుండెను”.

అప్పుడు ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు 22వ నెక్స్టు ప్రకారము తామిప్పు డాంగింతుల నాలోచింప గూడదనియు ప్రస్తుతాంగము ధరావస్తును చేసికొనుటకు గూర్చి యే

యనియు ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు తెలియ జేసిరి
17 వ నెక్స్టుప్రకారము న్యాయాధికారులు సంతయును కేసు కిధింపులుగా నున్నారని బీ సెంటుగారు తెలిపిరి.

న్యాయ విలింగుగారు 17 వ నెక్స్టు ప్రకారము కేసును చర్చించుటకుగా నీబెంటి యేర్పరుపబడినదనియు అందుచే నాల్గవ నెక్స్టు (1) వ నిబంధన ప్రకారము గర్హింపనగు మాటలుగాని, నూచనలుగాని పత్రికలోనున్నవియు లేనివియు తామిప్పుడు నిశ్చయింపవలయు ననియు జెప్పిరి.

ఆసంగతి నామె విచారింపగోరిన నామె చార్జరు ఆర్డర్ క్రింద విచారణ గోరవలసియుండునని శేషగిరి అయ్యగారు చెప్పిరి.

అట్టి విచారణ గోరుచు నికొక దరఖాస్తును తానిచ్చుటచే నదిగూడ ఇప్పుడే విచారింపబడవచ్చునని బీసెంటుగారు చెప్పిరి.

17-వ నెక్స్టుక్రింద కేసును విచారించుట కేసు బెంటి యేర్పడుటచే తానుట జేయజాలమని న్యాయాధికారులు చెప్పిరి.

మరదాను ప్రాంతపు పత్రికా ముద్రణయంత్రమును న్యాయుడియూ దుపయోగింపబడిన వనియు, అందుచే ములే పట్టి పుత్రికాశాసనము ప్రకారము ధరావస్తు నడుగుటకు ఛార్జము ధరావస్తు గోరవలసివచ్చిన కారణములను తెలియజేయవలసి యున్నదనియు, ఇటుల పాట్నా హైకోర్టువారి ఒక కేసులో చెప్పినదియు బీసెంటు చెప్పెను.

న్యాయ శేష॥—ధరావస్తు నడుగు మాత్రమున దరావస్తును స్వాధీనము చేసికొనుటకు దొరతనమువారికి న్యాయము కాదు గాని ధరావస్తును స్వాధీనముకొను అధికారము గూడ ధరావస్తు నడుగు న్యాయమునై నాధారపడవలయునని నీ యుద్దేశమైనట్లున్నది.

బీసెంటు॥—అవును.

పిమ్మట కోర్టువారు ఫలాహారమునకులేచిరి.

ఫలాహారానంతరము కేసు విచారణ కారంభమయి బీసెంటుగా రిటుల చెప్పిరి. తానే ధరావస్తు న్యాయముగా స్వాధీనము చేసికొనుటకు దొరతనమువారికి న్యాయము చేసికొనుట దొరతనము వారి చే జరుపబడెను. గాని పద్ధతి ననుసరించి చేయబడ లేదనియు, రాజుగారి ప్రజలలో నొకని యధికారములగూర్చి స్థానిక దొరతనమువారు చేయు కొన్ని నిబంధనలను పార్లమెంటు నిబంధనలకు న్యతిరేకముగా నుండుననియు, ఎలిజబెతు రాశి గారిక్రిందను, ఛార్లసు రాజుగారిక్రిందను, 4 వ విలియముగారి క్రిందను ఏర్పరుపబడిన కొన్ని నిబంధనల ప్రకారము గవర్నరు జనరలుగారు చేయు నిబంధనలు పార్లమెంటు నిబంధనలకు న్యతిరేకముగా నుండగూడ దనియు, సామ్రాజ్య శాసనములకు సరిపడనివిగా నుండగూడ దనియు తీర్మానించి రని శాసింపబడినది. 1861 సం॥పు ఇండియను కాన్సిలు ఆర్డరులో నిమాటలు మరప నుదహరింపబడిన వనియు, అవి మేల 1915వ సం॥పు ఇండియాకన్సోలిడేషను ఆక్ట్లోగూడ నుదహరింపబడిన వని యుచెప్పిరి.

మెక్కుకాట్నా చట్టము ననుసరించి బ్రిటిషుప్రజలూ నెక్స్టును రెగిలచుచారనిలేనిది శిక్షింపబడగూడదనియు, అరెస్టుచేయబడకూడ దనియు, జేశమును దంపివేయబడకూడ దనియు ఎక్కడుమొదలముల జరిమానానాయబడకూడదనియు నున్నదనియు, తాను పుట్టుకన్జ బ్రిటిషువ్యక్తియే యగుటకల ఆచట్టపు యధికారములన్నియు లేనకు చెందవలసి యున్నవనియు చెప్పెను.

కేసు విచారణలో మున్నది.

జర్మనులకు గ్రీసువారువాగ్గినలేక

లండను, నెవ్రెంబరు 27:—కాలాత్రిత మొనయుటకును మిలియండులివారి తొందర తగ్గించుటకును గ్రీసువారియుక్తి పన్నినది బ్రిటిషు అధికారులు తెలుచుచున్నారని వార్త వచ్చినది.

సేనలో చేరినవారి మినహాయింపులు

లండను, నెవ్రెంబరు 26:— 30 ఏండ్ల లోపువారు విశేష కారణములు గలిగిన మినహాయింపులను ఇల్లు చేసినవారును పంపిలిని హెచ్చింపవలసిన అవసరము లేకుండనే జూనునెలలోపుగా కావలసినవారు చేకూరెదరు.

గ్రీసు జాతీయ సేన.

ఏథెన్సు, నెవ్రెంబరు 27.— మిటిలెనుగారు జాతీయ సేనలో చేరిరి. వెనిజలగుగారు సుడామొర్ని డిగ్రానే ప్రజల కరతాశధ్యుల నొసరించిరి. గ్రీసుదేశపు ప్రజల శత్రువులగా వారిపై నీ జాతీయ సేనను నడుపవలసినదని నాజుగారిని హెచ్చరించుచు వెనిజలగుగారు గంభీరవాగ్దాన మొనరించి

విషయానుక్రమణిక.

జాబులు

సామాన్యభాషా సమన్వయ

సామాన్య శాసన సభ

స్థానిక, వ్యాయస్థాని వార్తలు

ప్రభావవ్యాసము

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విద్యావద్దతి

యద్ధితి

విరోధా మహాసంగ్రామము

విదేశీయత్రీవార్తలు

ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు

దేశీయత్రీవార్తలు

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

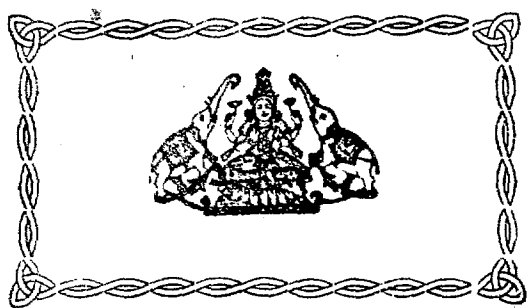
గంజాం నుండము

9-10-11-12

18

14

15

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 28-వ తేది

గురువారము

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి

విద్యావద్దతి

విన్నటి దినము ఇండియా శాసన నిర్మాణ సభలో గా. వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి మొకాసాక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగా గా. సర్ శంకరన్నాయరుగారు ఒక ఇండియా ప్రభుత్వపు తాకిమను ప్రకటించిరి. అందులో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విద్యావిధానము నెడల ఏ విధమగు జోక్యము కలుగజేసికొన నొనరినదియు విస్తృత మొనర్చబడి యున్నది. ఈ తాకిమనకు సంబంధించిన విషయములు 1910వ సంవత్సరములగా యే ప్రభుత్వమువారి విమర్శయందుండి యున్నది. శంకరన్నాయరుగారి ప్రశ్ననకు వానికి ముందుండిన సర్ హెన్రీ బట్లరుగారు ముడినకాలమున సితాకిమని ముఖ్య విషయములు విశేషభాగము నిర్ణయమును నెల్లొచదగి యున్నది. ఈ తాకిమ పుట్టుటకు కారణము డిసెంబరు 11 జేమను కమిషను వారు విద్యావిషయమున నిచ్చిన సలహాలనియునేటి ప్రకటనచే విశదమగుచున్నది. ఈ యన్ని సందర్భములచుట్టే ఈ ప్రకటనకు సర్ శంకరన్నాయరు గారెంతో యుత్తరవాదులు కారముట యూహించ దగియున్నది. మాకుంజూడ సితాకిమ మొత్తము మీద నుదారపక్షమునకే మొగ్గుచున్నదని తోచుచున్నను పర్యవసానమున దీని ఫలంబేమి యగునా యనునది అనుమానింప దగినదిగా చూపట్టుచున్నది. ఈ తాకిమచే విస్తారముగా విద్యా సమన్వయ స్థానికాధికారులకు వదలివేయుట తటస్థించియున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఆయా పరగణాలలో ఆచరణముచున్న విధానమునుగురించివిచారణలు చేయించినారు. అన్ని యెడలను అన్ని విధేదపద్ధతులే కానవచ్చుచున్నవట గాని ఏకపద్ధతి

కానరాదట! అందువలన హైందవభూమి కంటటికి ని సమన్వయమగులాగున సూక్ష్మశాస్త్రములతో గూడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇదమిత్యమని పద్ధతిని నిర్ణయింపజాలరట విద్యావిషయమున గూడ విభేదముల యాలోచన ఇంత ప్రాముఖ్యము నందుట మన దేశపు చిత్రపరిస్థితికి నిదర్శనముగా నున్నదనుటకు సందియములేదు. అయినను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థూలముగా సూత్రనిర్ణయ మొనర్చుట కాలోచింపకపోలేదు. విద్య రెండు విభాగములగుట మాచనువరు తెరుగువరు— ప్రాథమికవిద్య, ఉత్తమవిద్య. డిసెంబరు 11 జేమను కమిషనువారి సలహా ననుసరించి మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రాథమికవిద్యకు స్థానికాధికార సంస్థల స్వాధీనముచేయుటకును ఉత్తమవిద్యను సంపూర్ణముగా ప్రభుత్వాధికారమున నుంచుకొనుటకును తీర్మానించినారు. ప్రాథమికవిద్య విషయమున ఈ తాకిమన కానవచ్చునట్టి హక్కుము లొక కొన్ని చక్కగా గమనింపదగియున్నది. స్థానిక సంస్థలకు ప్రాథమిక విద్యాధికారమును పెట్టినయెడల విద్యాపటిమ తగ్గిపోవునని కొందరు చేసిన విమర్శను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగా త్రోసివేసినారు. ప్రాథమికవిద్య స్థానికావసరములకు పనికి వచ్చునదిగా నుండవలయునట. స్థానికాభివృద్ధికి తోడ్పడునదిగా నుండవలయునట. కుష్మింపుల సంకతులు నేర్పవలసిన ప్రదేశములో చక్కని పరిచేలవ్వన యెన్నియుగములు చేసినను ఫలము. ప్రభుత్వాధికారులు మిక్కిలి సమర్థులే. లోకసమన్వయ ఆశించుటకు దెచ్చుకొని నవారలే. ప్రపంచ పరిజ్ఞానమును పూర్ణముగా ఇయ్యగలవారలే. కాని వారికి స్థానికావసరాలను సరములు తెలియుటయెట్లు. ప్రాథమిక విద్యానికి అత్యంత కాలంబగు మూకుసాలు శ్రేష్ఠలో ఆతని పరిసరములలో ఆతడు పరిణామమునందుటకు తగిన యట్టివిషయ ప్రపంచమునే ఏర్పరచి అందుకుతగిన విద్యచునియమించుకొని వీరికి అలవడుటయెట్లు. అందుచేత ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ యెల్లచిక్కులనుండి తప్పించుటకై ప్రాథమిక విద్యకు స్థానిక సంస్థల స్వాధీనముచేయుటకు నిర్ణయించుకొని నారు. విద్యాలయములకు కట్టడములను నిర్ణయించుట, విద్యార్థుల హాజరుకాలమును నిశ్చయించుట, సెలవుదినము లిట్టివియనియమించుట, బహుమానాదుల కేర్పాటులొనర్చుట, జీతము భితాయని నిరూపించుట, గ్రాంటులను పంచివెట్టుట ఈ ఎల్ల పనులును స్థానిక సంస్థలు అనగా జిల్లాబోర్డులు, తాలూకా బోర్డులు, పంచాయతులు నిర్వహింప వచ్చునని యభిప్రాయ పడినారు. ఇది చక్కని యభిప్రాయము. దీని మూలకముగా విద్యా వ్యాపనము ఇప్పటికంటె మిక్కిలి శీఘ్రతరముగా నగునని మాత్రము చెప్పగలము. ఈ యీరూపముల ఇల్లే కావలెనను విద్యాధికారుల పట్టుదలచేతను పదిగంటలు మొదలు అయిదుగంటల వరకే విద్య చెప్పవలెనను విచిత్ర సూత్రముచేతను జీత మింత ననూలు చేసిననే కాని విద్యాలయ మెత్తివేయవలయునను నొత్తిడిచేతను ఇదివర కెన్ని విద్యాలయములు జనింపకయే యుంతరించినవో మేము లెక్కవేయజాలము. స్థానిక సంస్థలకు ఈమాత్రము స్వాతంత్ర్యములే కాక మరికొన్ని స్వాతంత్ర్యము

లనుగూడ నియ్యవలసినదని ఇండియా ప్రభుత్వము వారుసూచించియున్నారు పరిసరముగ్రంథాధికముల విషయమున విద్యాశాఖవారు నేటికే విధములయిన గ్రంథవర్గముల నేర్పరచవలసియున్నందు. అందులో నుండి స్థానిక సంస్థలవారు తమ స్థానికావసరములను బట్టి గ్రంథవర్గము అనుకూలమని ఎంతుకో ఆ గ్రంథవర్గమును అంగీకరింపవచ్చును. గ్రంథము లకేకాక ఈవర్గీకరణము విషయములకు గూడ నన్వయించుచున్నదనియు ప్రస్తుతము విషయము లొక కొన్నిటిలోను డి విచ్చిముగాస్వల్పసంఖ్య నేరుకొనుటకు వీలున్నను అది చాలదనియుదాని నింకను పెంచవలసినదనియు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు వ్రాయుచున్నారు. స్థానిక సంస్థలకు విద్యా లయోద్యోగు మీదను తగిన యధికార మియ్యవలసినదనియే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యిష్టము. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు సెలవులకుసంబంధించియు, ఆర్కింగు ప్రయాణముల బట్టెములకు సంబంధించియు, పెంషన్లకును ఇతర పకారాధిక విషయములకు సంబంధించియు నిబంధన లొనర్పవచ్చును ఈ నిబంధనలకు తో బడి నాకరులను నియమించుటకును శిక్షించుటకును తీసివేయుటకును స్థానిక సంస్థలవారికి సంపూర్ణాధికార ముండవలయును. ఈరీతిగా స్థానిక సంస్థలకు సంపూర్ణాధికార మిచ్చుచు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు కలెక్టరు గారికిని ప్రాథమిక విద్యలో కొంత సంబంధముపెట్టినారు. స్థానిక సంస్థలవారు ఏదో యొక విషయవర్గమును గ్రంథవర్గమును నియమించి నప్పుడు విద్యాసంబంధముకాని మరి యితర కారణము లున్నయప్పుడు— రాజకీయ కారణములని ప్రభుత్వము వారి మానసమున నున్నదేమో యెరుంగము— కలెక్టరుగారు అడ్డము తగులవచ్చును. మాకుంజూడ నీ యధికారము మిక్కిలి యనవసరము. నిజముగా నిది విద్య కనర్థదాయకం బనినను తప్పుకాజాలదు. విద్యాశాఖాధికారికి వర్గములను నియమించు సాధికారముండనే యున్నది. ఆవర్గములలోనుండి స్థానిక సంస్థలు ఏరుకొనవలసి యుండును. అచ్చటనువారినిర్ణయములకుఁబటకము నునిర్నించునెడల ఇండియా ప్రభుత్వమువారే స్వాతంత్ర్యమును స్థానిక సంస్థల కీయ దలంచిరో ఆ స్వాతంత్ర్యము మిథ్య కాక మానదు. కలెక్టరుగారి దివానుగారిని స్థానిక సంస్థలవారికిని పడకపోవుట సంధించునని వీరి కార్యము స్తంభితము కావలసి వచ్చును. ఇట్టి నిర్బంధము పెట్టుకుండుటే శ్రేయస్కరము. విద్యాశాఖాధికారి ఏర్పరచిన వర్గములలో చేరని గ్రంథమును స్వీకరించుచో కలెక్టరుగారి యనుమతి యవసరమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సూచించినారు. ఇది యొకరీతిగా ఉదారపక్ష మనుటకు సందియము లేదు. దీని మూలకముగా విద్యాశాఖవారికి పనికిరాని గ్రంథము మంచిది యుండునని అట్టిది కలెక్టరుగారి ఇష్టముమీదక జిల్లాలోనైనను చురనియగ్రంథము కావచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విద్యాలయ స్థాపనాధిక విషయంబులలోను కలెక్టరులకు న్యాయమొనర్చి యధికారములనే యొసంగి యున్నారు. కలెక్టరుగారికి అవసరమని తోచునెడల వారుస్థానిక సంస్థలచేత క్రొత్తస్థానములలో విద్యాల

యములను పెట్టింపవచ్చునట. స్థానిక ప్రభుత్వము వారు ఉచితమున తలంచునెడల కలెక్టరుల యుత్తరువు లేక విద్యాలయములు మూయుటకును స్థానిక సంస్థల కధికారము లేదని నిర్ణయింపవచ్చునట. ఈ రెండు సూచనలును విద్యాలయముల పెంపుపక్షముననే యుండు. సంతోషజనకము. ఇట్లము వచ్చిన పాఠశాలను కలెక్టరుగారు మూసివేయవచ్చునని శాసించుకాములు పోయినందులకు సంతసింపని వారుండరు. స్త్రీవిద్యా తీర్మానమును ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యాలయమున సిద్ధము చేసిన ప్రతిభాశాలియే యీతాకిడును అదే యుదారభావమున సిద్ధము చేసినా డనుట స్పష్టము. పైనుండి ఒకే పద్ధతిని నియమించి పిడుగునకు బియ్యమునకు ఒకే మంత్రమనిన యట్లు ప్రభుత్వాధికారుల క్రింద విద్యార్థులు తమ కేమియు సంబంధములేని సంగతులను నేర్చి వ్యర్థము కావలసినదియను యుగము మాపోయి నిశ్చయ విద్య విద్యార్థి కలెక్టరులలో కార్య సాధకానుకూలముగా నుండవలెనను యుగము ప్రారంభమగుటయే మహా శుభసూచకము. విద్యా విధానం బంతయు ప్రభుత్వాధికారుల చేతులలో నుండవలసినదే కాని అనధికారులు ఇందలో కొంత భాగమునకైనను నిర్వాహకు లైనయెడల ఏమి యర్హము నైబడవో యని యనుమానించు సంత యము వాసిపోయి స్థానిక నాయకులు గాని ప్రాథమిక విద్యా నిర్వాహమునకు వలంతులు కాజాలరనియు వారి మూలకమున నగు విద్యాభివృద్ధియే నిశ్చయ విద్యాభివృద్ధి యనియు నంగీకరించు నౌదాగ్యము చూపట్టుటయు మహా నూతనోత్సాహజనక కారణము. మధ్యమోత్తమ విద్యల కింకను నింత మేలుకాలము రాలేదు. ఆ విషయము ముందు విమర్శింపగలము.

యుద్ధి స్థితి.

యుద్ధిస్థితి మిత్రమండలి పక్షమున విజృంభణ కారకమై పొడగట్టుచున్నది. తట్టతుడకు పశ్చిమరంగమున కొంబుల్గు ధీవ్వలులు రెండును హూహా జాలరను రిజిట్రేటో కూడ మిత్రసంఘముల నైవ్యముల స్వాధీనమైనవి. దక్షిణమున ఆంగ్ల ప్రెంచి నైవ్యములు కొంబుల్గునరకును గ్రోసికొని వచ్చుటయు అచ్చటినుండి కొంతదూరము తూర్పునకు సాగినను ఆకట్టణము పట్టువడక మహాసాహసమున ఎదిరినిలుచుటయు మాచదువరు లెరుగుదురు. కొంబుల్గునుండి ఉత్తరమునకు నేరుగా ఆక్రేందరినకు గీతగించిన యెడల ఉత్తర ప్రాంతములలో ఆగీతకు పడమట యెంతో దూరముననే మిత్రమండలి బలములు నిలిచిపోయి యుండుట ఇదివరలో నున్న పరిస్థితి ఈ పరిస్థితికి కారణమును సువ్యక్తమే. ఆప్రాంతములలో ధీవ్వలు మహాజగరంబునలే మిత్రమండలికి అడ్డుపడినది. ధీవ్వలునకు దక్షిణమునను ఉత్తరమునను మిత్రమండలి తూర్పునకు సాగుట సాధ్యమైనదే కాని ధీవ్వలు పడక పోవుటచేత చక్కగా సమరేఖగా తూర్పునకు సాగుటకు ఏలులేక పోయినది. ఇప్పటికి చిక్కులెల్లయు తప్పివి. ఉత్తరమున ధీవ్వలు మిత్రమండలి స్వాధీన మగుటయనిన మిత్రమండలికి బాపామి పెరోను రోడ్డునకు ఆప్రాంతమున మార్గమేర్పడుట యని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. నేటివార్తలలో గ్వీడ్కోట్లను స్థాన మొక్కటి మిత్రమండలిచే జక్కినట్లు వర్ణితమైయున్నది. ఈగ్వీడ్కోట్ల ధీవ్వలు నకుచక్కగా తూర్పుననెంతో దూరమున నున్నది. కొంబుల్గునకు కొంచె మించుమించుగా సమరేఖగా నున్నదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి సమరేఖ

యందుండు స్థానము ధీవ్వలు స్వాధీనమైనవెంటనే స్వాధీనమైనది యనినప్పుడు ఈ ప్రాంతములలో మిత్రమండలి ఎంత విజయమును సాధియుండినది సులభముగా బోధపడగలదు. అంతేకాదు. నేటివార్తలలో ధీవ్వలు, గ్వీడ్కోట్ల, కొంబుల్గులుమాత్రమే కావు. నమూదయి యుండునవి. లిట్రాంసులాయి లెస్బాఫులుకూడ నమూదయి యున్నవి. ఇవి గ్వీడ్కోట్లనకు దక్షిణమున రమారమిగ గ్వీడ్కోట్ల కొంబుల్గు సమరేఖమీదనే యున్నవి. అనగా ధీవ్వలు పడుటతో మిత్రమండలి బలములు కొంచె మించుమించుగా కొంబుల్గునుండి చక్కగా ఆక్రేందరినకు సమరేఖాకృతి దాల్చిన వనుట. ఈ సమరేఖకును బాపామి పెరోను రోడ్డునకును నిక నెంతో దూరము లేదు. దక్షిణమున మిత్రమండలి నైవ్యములు ఇదివరకే బుకనస్సిను రానోర్లుల స్వాధీనము చేసికొనుట వలన బాపామి పెరోనిరోడ్డు నొక్కచోట దాటనుకూడ దాటినది. కొంబుల్గు పడుటచేతను మార్వల్ ఇదివరకే మిత్రమండలిచేత నుండుటచేతను బాపామి పెరోను రోడ్డు కొంత అదీరకాలముననే మిత్రమండలి స్వాధీనము కానున్నది. మొత్తము మీద బాపామి పెరోని రోడ్డు ఇంక నెన్నోనాళ్లు గడువక ముందు మిత్రమండలి చేతులలో నుండుననుట సిద్ధము. ఉత్తరమున బాపామి కొరకును దక్షిణమున పెరోను కొరకును సుకుల యుద్ధము కావచ్చును. ఆయుధమెట్లున్నను మిత్రమండలివారు శత్రు నైవ్యప్రస్థానమున గొప్పగండికొట్టిన వారగుదురనుటకుమాత్రము సందియములేదు. ఈగండి ఏప్పడిన పిదప శత్రువు ఒకకొంత యుద్ధప్రస్తారమును మానుకొనక తప్పదు. మానుకొని యెడల గండిలోనుండి దూరివచ్చు మహా ప్రవాహములో బడి సత్తము కోల్పోయి కొట్టుకొని పోకతీరదు. ఏమి సుభవింతునో చూడవలసి యున్నాము. పశ్చిమరంగమున పని యిట్లు సాగుచుండ బాల్కను రంగమునుండి చిత్రవార్తలు బయల్పెడలుచున్నవి. అచ్చట మిత్రమండలి శత్రువునకు నొత్తిడి కల్పించుచున్నను ఇప్పటికింకను నెక్కువ సాహసముతో పని ప్రారంభించలేదు. గ్రీసు సంగతి పూర్తిగా నిర్ణయమగుటకై వేచియున్నారాయను నట్లున్నది. ఈపుగ గ్రీసును పరివర్తన నుంచుచున్నది. ఇప్పటికి గ్రీసురాష్ట్రము లేన్నట్లే వర్ణింపవచ్చును. గ్రీసునకు సంబంధించిన ద్వీపములు రిమారమి అన్నియు తిరుగుబాటున ద్వింపి. గ్రీకు మేసిడోనియాలో నొక్కడ బల్గులు చొచ్చి యున్నారు. ఒక్కడ యుద్ధము సాగుచున్నది. సలోనికా ప్రాంతములు మిత్రమండలి స్వాధీనమున నున్నవి. ఇప్పటికి చేరియుండు వార్తలచబట్టి చూడగా గ్రీసులో అభివృద్ధి, దక్షిణ ద్వీపకల్పమును దక్క మిగిలి దెల్లయు గ్రీసుచేతులనుండి జారిపోయినది. బల్గులను తరుముటకు విచ్చి నైవ్యములు వేలకొలది రాజుగారి కంటి ఎదుటనే సిద్ధ మగుచున్నవి. ఆభివృద్ధి నే రాజుగారికి వ్యతిరేక మగు నెంతటి ప్రకటన ప్రకటించినను వారేమియు చేయలేని స్థితి నుండున్నారు. నేవార్తలలో నొవార్త ననుసరించి వెనిజీలాసుక్రీటునకు ప్రయాణమై యున్నాడు. ఎన్ని పర్యాయములు ముత్రిమాడలిని చేదించి ఎన్ని పర్యాయములు పుర్రెర్పించునవసరము గ్రీసునకు పొడపాపినను రాజుగారు మాత్రము దేశభక్తి పరాయణుడగు వెనిజీలనును ముత్రిత్వమునకు బిలిచినవారు గారు. కావున సమయము చక్కనిది సమకూరినందున వెనిజీలను గ్రీసు ద్వీపమున జేరుకొని గ్రీసు తిరుగు బాటును పూర్తిమొనర్చునను నభిప్రాయ

ము ప్రబలియున్నది. జాతీయనాయకుడు జాతీయదేశభవింపజేసిమిత్రమండలి పక్షమునకు మొగ్గింపగలిగినేని పశ్చిమరంగమున జర్మనులకు గలిగిన ఫలమే బాల్కను రంగమున బల్గులు బహు శీఘ్రకాలమున పదిరెట్లు తీక్షణముగా ననుభవింపగలరు. ముగ్గిరంగములలో స్థితి పోరాటము సాగుచుండ జర్మనీ యధినివేశములతో తుది యధినివేశంబగు తూర్పు ఆఫ్రికా దినదినంబును నెక్కువ ఎక్కువగా బ్రిటిషుబలముల చేతికి చిక్కిపోవుచున్నది. ఒకవైపునుండి పోర్చుగీసు వారును ఆయధినివేశమును ఆక్రమించుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషు పోర్చుగీసు బలములు రెండువైపులనుండి యాక్రమించుచు వచ్చి ఒక్కడసంధించినవని నేటివార్తలు పుచున్నది. అనగా నిక తూర్పుఆఫ్రికాలోని జర్మనులు వంటింటి కుండెల్లగతి నుండగల రనుట విదితము. జర్మనీపాటిష్టము కెయిజరున కయినను దుస్సహముగా నుండకమానునా!

అటవీ విద్య

మరల గౌ|| బయ్యా వృషింహేశ్వర శర్మగారు నిన్నటి యిండియా శాసన నిర్మాణ సభాసమావేశమున నొక ముఖ్యవిషయమును విమర్శలోనికి తెచ్చినారు. అటవీ విద్య విషయములో చక్కని ప్రశ్నలు వేసినారు. మన దేశమున అటవీ విద్యాలయములు ప్రారంభమై రమారమి కలువది సంవత్సరములు కావచ్చినది, అయినను మనవారు ఇంకను ఏ జర్మనీకో ఏ ఫ్రాన్సుకో పోయి నేర్చుకొని వచ్చిరని అటవీ విద్యా ప్రజ్ఞానులు కాక యున్నారు. ఇది యెంతయు కోపజనికము. ప్రస్తుతమున జర్మనీ శత్రు వైపోయినది. ఫ్రాన్సులో అటవీ విద్య జర్మనీ అటవీ విద్యమీద ఆధారపడినదే కాని నేరుకాదు. మనకు అటవీవిద్యకు అవకాశములు లేకపోయినవైందన భూమిలో నున్న యడవులు ఇచ్చట గల. యందరు అటవీ పరిపాలకులు అటవీ పండితులు మరెవ్వరును నున్నారని చెప్పటకు రాదు. ఇట్లుండియు నలువదియేండ్ల యనుభవముండియు మన మింకను అటవీవిద్యకై యిరవలనై నాధారపడుట హాస్యాస్పదము. అందుకలననే శర్మగారు ఈక్రింది ప్రశ్న లడిగిరి.

హైందవభూమిలోని వ్యవసాయ విద్యాలయములు అటవీవిద్యాలయములు క్రితపూర్వపులాని వ్యవసాయవిద్యాలయములకును అటవీ విద్యాలయములకును యూరోపులోని అటవీ విద్యాలయములకును వ్యవసాయ విద్యాలయములకును తీసిపోవుననుమాట నిజమేనా?

హైందవభూమిలోని యాననులను ఈ కాఫలలో విద్య నేర్చుటకు పుణ్యములకు బంపుట అనవచ్చును. వాస్తవప్రశ్నలను అవునను ప్రత్యుత్తర మిచ్చునెడల ప్రభువ్యయవారు ఇచ్చటి విద్యాలయములను సాంప్రద్య విద్యాలయములతో సమాన మొనర్చుటకు వ్యవస్థయును చేయవలెనను బయటికింపు నాచాము లేదనవలెయుండునా.

ఈ ప్రశ్నల కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము, అసోసి ఏకైక ప్రెస్సువారి నిర్దయచే కాబోయిన, మా కింకను అందలేదు. ప్రభువ్యయవారు శర్మగారి ప్రశ్నలకు సమర్థించుట లేకు ప్రతిష్ఠను హైందవభూమి ప్రతిష్ఠను నిలబెట్టుట కకన పని మాయధిప్రాయము.

ఒక బ్రాహ్మణ యువకుడు మిషనరీల నశముననుండుట.

(ఒక విలేఖకుడు పంపిన రెలివాన్సు)

తెక్కలి, సెప్టెంబరు 22.— నాగవరపు చిట్టెయ్యగారి పెద్ద కుమారుడు నాగవరపు జగన్నాథగారు అను నవారికి 22 ఏండ్ల వయసు గలదు. భూములకు నురుగులుంబ విషయములకును సంబంధించిన చిక్కులవలన అతనికి 13 వర్షములయేడు. అతడిపుడు తెక్కలిలోని మిషనరీల యింట్లో నున్నాడు. బంధువులును స్నేహితులును అతనిని పోయి చూడవలెనని వారురానిచ్చుట లేదు. అతనికెల్లిన అతనిభాగ్యను అన్ని మైనను సోదరునిగూడ వారు రానిచ్చుటలేదు. అతని స్వేచ్ఛను గాక మతి విరచుటవలన వాతనిని క్రైస్తవమతములో చేర్చుటకు తలంచుచున్నారని భయము కలుగుచున్నది. మటుంబము నకు దానికలన చాల హానిగలుగును. అతని స్వాధీనమందున్న చరాస్తి పోవునను సందేహము కలదు. కాన నతనిని తక్షణమే మిషనరీల స్వాధీనమునండి తప్పించుటకును వారాతనిని క్రైస్తవమతమున కలుపుకొనకుండ చేయుటకును తల్లిదొర తనమువారిని ప్రార్థించుచున్నది.

అదౌవా మహా సంగ్రామము

సోమురంగము-భీమవెలును కాంబెలును వశమగుట

పశ్చిమమున జర్మను లోడిపోవుట—దోబ్రుజ్జాయెద్ద పోరు—బుఖారెస్టుపై బాంబులు వేయుట

000000000000000000000000

జనరలు మెకెర్నను సరాజముము—మిత్రమండలివారి పన్నాగములు

(గ్రీసులో జాతీయభావము—వెనిజలను గారి నాయకత్వము సంగీకరించుట)

(గ్రీసువారు జర్మనులకు వ్రాసిన లేఖ—అదియొక యుక్తియని మిత్రమండలి తలంచుట)

[రైటరు ఏ జెన్స్.]

ఇంగ్లాండు

బ్రిటిషుస్టేషను ముంచబడుట

లండను, సెప్టెంబరు 26 — 'డెడ్లెక్' అను క్రిటికను ప్రిన్టురు ముంచబడినది.

లండను, సెప్టెంబరు 27:—గడ్డర్టు అను నాన్వేస్టీషనురు ముంచియు బడినది.

యోధులకు బహుమానములు

లండను, సెప్టెంబరు 26:— 12 విక్టోరియా క్రాసు పతకములును, 36 డి.ఎస్. ఓ పతకములును, అనేకములగు మిలిటరీ క్రాసు పతకములును, పరాక్రమ పతకములును అర్జులగు యోధులకు బహుమానము లొసంగబడినవి లండనులో జేట్టుపత్రిక ప్రకటించింది. చాన్లెస్ నిలియు ఎడిగన్ గారు మహాస్పష్టమనందు నిష్ఠాయముగా జొచ్చి గాయములు తగిలినవారిని సంరక్షించినందున వారికిని కెప్టెన్ ఎర్క్ నార్కోక్ బెర్ట్ (ఇన్నిస్క్రిల్లింగు పటాలము) గారికిని విక్టోరియా క్రాసు పతకము లొసంగబడినవి. ఎర్క్ నార్కోక్ బెర్ట్ గారు భూ ముందుపంక్తిపై మరణించినందున గాల్పురు సునపంక్తిని నిలిపి పట్టుచున్న యొక శత్రు యుద్ధరంగి దగ్గర ధీమతి గాల్చి జేసి, భూనవారు బాంబులు వేయ విలులేని సమయమునందు తానొంటిమై మాడుపారులు ముందుకుపోయి శత్రువులపై బాంబులు ప్రయోగించిరి. బాంబులులేని సమయమున బెర్ట్ గారు విశేషాన్ని వ్యయమున ఒక గోడపై నిలుచుండి చిన తుపాకిని జయప్రథముగా గాల్చిరి. అతడు సహాధిపతులములను సిద్ధముచేయుచుండగా ఒకగుండుదెబ్బవలన మరణించెను. అతడు తన విధ్యుక్తకర్మమును తుట్టుతుడనటకు పట్టుదలతో చేయుచున్నాడు.

అల్బర్ట్ బాల్ అను వైమానికునికి డి. ఎస్. ఓ పతకము లొసంగి, ఓ సేక పర్యాయములు శత్రువుల నెదిరించి మొత్తము గొన్న 9 శత్రువిమానములను నేలగూల్చిరి. ఓరి కిడినట్లే మిలిటరీ క్రాసు పతక మొసంగబడెను. కెప్టెన్ ఫ్రెడెర్క్ కెలాస్సు గారికిని డి. ఎస్. ఓ. పతక మొసంగిరి.

మెసపోటమియా కమిటీ

లండను, సెప్టెంబరు 27:—సేడు ఈకమిటీవారు మరల సమావేశమైరి.

ప్రతిగింజల ఎగుమతి

యెసుకో, సెప్టెంబరు 27:— ఈజిప్టునుండి మిత్రమండలివారికి తప్ప మరె ఎవ్వరికిని ప్రతిగింజలను ఎగుమతి చేయరాదని ఉత్తర్వు చేయబడినది. దక్షిణదేశమున నైలునది వనదలవలన నష్టము కలుగుతుండ చేయుటకు సర్వప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

అల్లిక పనివాండ్లు.

లండను, సెప్టెంబరు 27:— సెసోపొటమియాకు పంపుటకు 10 లక్షల గజముల దొరుకెన క్రైస్తవులను పంపగలగా అల్లబడవలసి యుండుటచే ఆ కంట్రాక్టు ప్రకారము పనియొగియుటకుగాను నురికి నెలలవరకును అల్లిక పనివాండ్లు సేవలో లేక వచ్చునలే దని నోతకమువారు గడు విచ్చిరి.

ఆంగ్ల దేశముపై శత్రువిమానముల దాడి

నష్ట పరిమితి.
లండను, సెప్టెంబరు 28:— ఇటీవల లెగ్ నెలకు వాడు యును సురక్షగలిగిన నష్ట మిక్రిందికి సమున సంపదబడినది. 28 24 వ తేదిలలో యుద్ధములు 38 గాయములు జరిగినవారు

125 గురునిన్న రాత్రి దాడియందు మరణములు 36 గాయములు తగిలినవారు 27 గురు రెండవ పర్యాయము దాడియందు మననష్టమత్వ ల్పము. సేనాసంబంధముగ నష్ట మేమియు గలుగలేదు. నిన్నటి రాత్రి జరిగిన విమానముల దాడియందు 7 శత్రువిమానములు ఆగ్నేయ ఈశాన్య తీరములను, ఉత్తరమునందు మధ్యజిల్లాలను ముట్టడించినవి. అవి పారిక్రామిక ముఖ్యదేశములను ముట్టడింపగడంగినవి గాని వా నిని మేము వా అ రో లి తి మి. చిన్న చిన్న గుడి నెలు కొన్నియు, కొన్ని యిండ్లును మాత్రము గూలినవి. ఈవిమానము లేనియు లండనుమీదికి రాయల్స్ పతేరు. మొదటి దాడియందు నేలగూల్చబడిన రెండు విమానములు "ఎల్ 82. ఎల్ 83" అనునవి. ఇవి రెండును క్రొత్త ఫక్కిని నిర్మింపబడిన నావికా విమానములు. మొదటి విమానముపై తీవ్రమగు అగ్నివర్షము గురిపించిన వెనుక మన విమానముచే నేలగూల్చబడెను. లండనురక్షక నాయుపటాలములు రెండవవిమానమును ముట్టడించి ఎస్సెస్సెస్సెస్ దిగునట్లు చేసెను.

పట్టుబడిన జెప్సెను.

లండను, సెప్టెంబరు 26:— ఎస్సెస్సెస్సెస్ వచ్చిన జెప్సెనుకు రెక్కలు విరుగుటచే మరల వెనుకకుపోయిన ఉత్తర సముద్రములో పడవలసి వచ్చునని వైమానికుడు ఇంగ్లాండు లోనే జాగ్రత్తగా విమానమును దింపెను.

"న్యూస్ వాను డెనుడగు పత్రిక"

ఈ దాడితో జర్మనులకు బాగుగా నాటినది. వారు మరల నిందులకు సాహసించరు. ఇంగ్లీషువారి కీ విమానముల దాడుల భయ ముండదని న్యూస్ వాను డెనుడగు అను హాండు పత్రిక వ్రాసినది.

"డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక"

విమానముల దాడి పూర్తిగా మానుట మంచిదని నూచించుటకు డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక సంజేహించుచున్నది. ఈవిమానములను కట్టుటకు నడుపుటకు కావలసిన మానవశక్తి కిది కరువుగానున్న రబ్బరుమున్నగు పదార్థములను బరియొక విధముగా సుపయోగించిన శత్రువుల కింతకంటె నధికమగు నష్టమును కలిగింపవచ్చును. ప్రబల శత్రువులగు బ్రిటిషువారికి జర్మనుల ప్రభావము బాగుగా తెలియునట్లు గట్టిదెబ్బలు విమానముల వలన తగులుట లేదని జర్మను ప్రజ లాగ్రహవరకు లగుటవలన ఈ దాడిచే ఇంగ్లాండు దేశము సర్వ నాశనమగునని యుద్ధోగ్యులు జర్మనులో చెప్పిరి. రాజకీయమో యితరమో అగు కారణమున జెప్సెనులు కలుగ చేయవలసినంత నష్టమును కలిగించుట లేదని జర్మనీలో చాలామంది తలచుచున్నారు గాని విమానములు చేయవలసినపని సంతయును పూర్తిగా చేయుచున్నవని నాకు సంతృప్తి కలిగినదని ఇటీవల కాంటుజెప్సెనుగాను హెరువాను బెతుమను హోలెగు గారికి వ్రాసిరి.

మరణము,

లండను, సెప్టెంబరు 27:— ఎక్వెర్టు ప్రభువు మృతి నొందెను.

ఫ్రాన్సు

కాంబిల్సునందు శత్రునష్టము.

లండను, సెప్టెంబరు 28:— ఈ సభ్యుల మిట్ట ప్రకటింపబడినది. ఇన్నటిదినపు యుద్ధసంతయు మనకు జయప్రథముగా గలసాగినది ప్రభుమున ఫిరంగిదళపు యుద్ధమును తరువాత పనాతిదళపు యుద్ధమును అజేయములు నద్వితియములు నై యుండెను ఎంతవరకు 1500 నందికి నైగ

వైచిలు పట్టుపడి ఇంకను వైచిలు వచ్చుచున్నార యుద్ధో షకణముల లెంకమును విశేషముగా మావశమైనది నిన్నటి రాత్రియును ఈ ఉదయమును మేము మఱికొంతదూరము ముందునకు నోయి లాబోపు, డికోరులకు నడుమగల ముఖ్య మాన్వదేశమును జయించి అచ్చటనున్న పటాలములను శైధ చేసితిమి. పశ్చిమమునుండి మేము కాంబిల్సు గ్రామములో బ్రవేశించి విశేషమగు ఒత్తిడిని భరించుచున్నాము శత్రువుల నష్ట మపరిమితముగా నున్నది

తీవ్రమగుపోరు.

లండను, సెప్టెంబరు 28:— జనరలు హేగుగారు సేడు మధ్యాహ్న మిట్టల ప్రకటించిరి. సోము మొదలు ఆంకిరు వరకును నిన్నను తీవ్రమగు పోరు జరిగినది అన్నిచోట్లను మా వైనికులు ప్రశంసనీయముగ శత్రువులను తలపడి విజయు లైరి. 48 గంటలలో 3,4 వేల మందిని మేము పట్టుకొంటిమి. 48 వరకు మే మాక్రమించిన స్థానములను బలపరచు కొంటిమి మావేగు సేనలు శత్రువుల వెనువెంటనే చాల ముందునకు పోయెను. రాత్రివేళ మేము యూకోరు లబ్బాయిలవరకుముందు కేగితిమి. బ్యాపాంటుహోమెలు కెదుటను లూసు ఏమిషమునను విజయమును పడసితిమి. 25 వ తేదీని మాడు శత్రువిమానములను నాశనము చేసితిమి ఆరింటిని నేల గూల్చితిమి

ఫ్రైకోరు పరామువారి వశమగుట.

పారిసు, సెప్టెంబరు 26:— ఫ్రైకోరుగ్రామ యు పరామువారి వశమైనది బెక్యూనగోడ్డుకును, సోమునది కిని నడుమను మేము శత్రువుల ప్రయత్నమును వ్యర్థ మొనర్చితిమి. సోమురంగమునందు 47 విమానయుద్ధములు జరిగినవి. 5 శత్రువిమానములను నేలగూల్చి 3 విమానములకు బాగుగా దెబ్బలుతగులునట్లు కొట్టితిమి. ఇంకొక దానిని నిష్ప్రయోజన మొనర్చితిమి. ముగ్గులుమాత్రము కూర్చుండుటకు వీలుగల ఒక శత్రువిమానమును వోవరురంగమునందు నేల గూల్చితిమి. శత్రుపంక్తుల వెనుకగల శత్రుస్థానములను మనవిమానములు తీవ్రముగా ముట్టడించెను. మెజ్ సెబ్రాస్సు, మెజ్ తెనెంకో విల్లి రైలుస్టేషనులమీదను డాలింగ్ రాంబాక్ అనుచోట్ల గల అగ్నికుండముల స్థలములందును, కర్మాగారములమీదను హెర్విల్లి అనుచోటగల శత్రువిమాన కాలమీదను బాంబులు వేసితిమి.

శత్రువుల ప్రతియుద్ధము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 26:— శత్రువుల సోమ యొద్ద సేడు మరల తలపడలేదు.

బాల్కను

బాల్కను రంగము.

లండను, సెప్టెంబరు 26:— ఒక పారము దినములు జనరలు మెకెర్ననుగారి దోబ్రుజ్జాసేన ప్రతిదినమునును కొంత ప్రదేశమును లోలుపోయినది. రష్యా రుమేనియా సేన స్థిరపడిన మరునాడు జరిగిన యుద్ధమునుగూర్చి ప్రస్తుతము బుఖారెస్టులో నున్న డొనోగా రిటుల వ్రాసిరి. బల్గేరియాసేన జర్మను తురుష్క సేనలతోగలసి గుంపుగా త్రేసునుండి తలపడగా రష్యా రుమేనియా శత్రుస్నిదేశము శత్రువులను సులభముగా నాశనము చే సెను. శత్రువుల బలము క్షీణించినదే యని తలచి రష్యా రుమేనియా సేర్వయాసేన వారిని తలపడెను. శత్రువులు వారి ఎదుటనిలవక 5 దినములు పోరు జరిగినపిమ్మట దక్షిణమునకు పోయిరి. వారు ఫిరంగులను మందుగుండును ధనమును గాయములు తగిలిన వారినిగూడ వదలిపోయిరి ఇ.ట మిత్రమండలివారి వశమైన స్థానము లన్నియును బలపరచబడి నవి. ఈస్థానమునకు తక్కిన దంతయు గురియై యున్నది కాసే దీనిని మరల నాక్రమించుటకు జర్మనులు చాల ప్రయత్నించిరి. లోర వెట్టిని వశపరచుకొనిన పరాసు కెనడా వైనికులసంఖ్య అచటనున్న శత్రువైనికులసంఖ్యలో సర్వభాగముమాత్రమే

పారిసు, సెప్టెంబరు 27:— సము రెట్టివెంటు సంగర గురారు 17 వ సారి వైకిలేచి 3 జర్మను విమానములను నేల గూల్చిరి. మరల 4 విమానములు గూడ ధ్వంసముచేయ బడినవి 14 పరాసు విమానములు అపిల్లీరైలు ఆవరణముమీద 110 నెద్ద బాంబులను లోనురైలుస్టేషనుమీద 22 బాంబులను మారిపోకనుయెద్ద 17 బాంబులను పదలెను.

శత్రువుల పరాజయము

లండను, సెప్టెంబరు 27:— కామల్కాను పర్వత ప్రాంతమున బల్గేరియావారు ముమ్మారు సెర్వియావారిని తలపడి పూర్తిగా నోడిసిరి. కామల్కాను పర్వతమున గూడ

THE GREAT WAR.

Somme Operations: Thiepval, Combles' Occupied.

GERMAN DEFEAT IN THE WEST: PREPARING FOR THE WORST.

Fighting at Dobrudja: Bukharest Bombed.

Mackensen Beaten: Allies Forcing Tactics.

National Movement in Greece: Venezelos Assumes Leadership.

GREEK NOTE TO GERMANY: ALLIES CONSIDERS IT A TRICK.

[Reuter's Agency.]

THE SOMME FRONT.

THIEPVAL CAPTURED.

LONDON, September 27.

It is officially announced that Thiepval has been captured and the high ridge east of it, including the Honneltoren Redoubt.

Villages Occupied.

LONDON, September 28th.—Last night's communique from General Haig says. The British and the French on our right jointly occupied Combles as result of the capture of Fregicourt and Morval. We repulsed heavy counter-attacks in the region of Morval and Sesboeuys with severe enemy loss. In the centre we stormed the fortified village of Guedecourt driving back the Germans in disorder. On our left we capture Thiepval and the high ridge east thereof including Zullern Redoubt. This ridge was fortified very strongly with elaborate system of heavily wired trenches and was defended most desperately. The successes of the last two days may be regarded as of very considerable importance.

Violent Battle Continues.

LONDON, September 27.

General Haig this afternoon reports the battle continued violently yesterday on the whole front from the Somme to Ancre. Our troops were everywhere successful carrying out attacks most brilliantly. We have taken between three thousand and four thousand prisoners in forty-eight hours. We have consolidated our gains. Our patrols and detachments have pushed forward in many places in close touch with the enemy. We progressed during the night particularly in the direction of Eaucourt Labbaye. Successful raids have been carried out opposite Beaumont Hamel and in the neighbourhood of Loos. Three hostile aeroplanes were destroyed and six driven down damaged on the 25th instant.

Enemy Attempted No Counter-Attacks.

PARIS.—This afternoon's communique says that the enemy have not attempted to counter-attack on the Somme.

ENEMY LOSING HEAVILY AT COMBLES

British Capture Important Redoubt.

LONDON, September 27.

The following is the text of this afternoon's British communique: Yesterday's operations were entirely successful. The preparation and execution of attacks by artillery and infantry and the co-operation between them was in all respects admirable. Over fifteen hundred prisoners have hitherto been taken and more are arriving. Much war material was captured. Further progress was made during the night and this morning. A strong redoubt which had held out between Les Boeufs and Guedecourt was captured and the garrison taken prisoners. We entered Combles from the west and are overcoming resistance there. The enemy's losses were very severe.

FRENCH CAPTURE FREGICOURT, Many Enemy Aeroplanes Destroyed.

LONDON, September 27.

PARIS. A communique says we carried the whole of Fregicourt. Enemy counter-attacks between the Bethune Road and the Somme were repulsed. There were forty-seven aerial fights on the Somme. Five enemy aeroplanes were brought down and three badly damaged and forced to alight. Another fell disabled. An enemy three seater was brought down in the Woevre. Our air squadrons bombed many important points behind the enemy lines, including railway stations at Metz, Sblons, Metz Thionville railway, blast furnaces at Dollingen and Rombach and aerodrome at Hervilly.

Gains Consolidated.

LONDON, September 28.

The new gain in the west have all been fully consolidated. They practically form a salient which threatens to outflank the other parts of the German line. This is the reason why the Germans made such terrible counter-attacks to retake the positions lost in the assault upon the Fiers line. The French Canadian troops who took Lourlette had only half the numbers of the defenders.

Combles Village Reached.

LONDON, September 27.

PARIS.—This afternoon's communique adds that violent enemy attacks on Thiaumont work and Fleury were re-

pulsed with serious losses. Our reconnaissances penetrated the cemetery at Combles and reached the southern outskirts of the village southeast of which we captured trench and took a German company prisoners.

Sub-Lt Nungesser alone brought down two German aeroplanes and a captive balloon, making his seventeenth machine hitherto. Four other machines were wrecked fourteen of our aeroplanes dropped 110 big calibre bombs on railway area at Appilly, twenty two on Loan railway station and seventeen at Montfaucon.

ROUMANIAN FRONT.

Fierce Fighting in Transylvania.

LONDON, September 27.

BUKHAREST.—A communique says there has been fierce fighting in the Jiu Valley in Transylvania, where Rumanians advanced. Enemy thrice attacked in Masses in Dobrudja but was repulsed. Squadron of aeroplanes bombed Bukharest on Monday afternoon. Bombs struck hospital and orphanage killing sixty and wounding many mostly women and children. Zeppelin bombed Bukharest on Monday night killing five children.

MACKENSEN BEATEN.

Allies Forcing Tactics.

LONDON, September 28.

General Mackensen's Dobrudja force has lost ground every day for a week. Mr. Donohoe now at Bucharest described the battle following on the Russo-Rumanians taking up their final position. The Bulgars with a considerable stiffening of Germans reinforced by a number of Turks hurried from Thrace and attacked in massed formation, enabling the allied artillery to do terrible execution. The attack failed to make any impression on the allied line. Seeing that the enemy had spent himself, the Allies counter attacked, the Serbs, Russians and Rumanians showing great enthusiasm. The enemy refused to face them and at the end of five days' furious fighting they retired south. They abandoned artillery, munitions, money and wounded.

Balkan Theatre.

Enemy Counter-Attacks Repulsed.

Enemy Heavily Lost.

LONDON, September 27.

French Official Message from Salonika states that three Bulgarians heavy violent counter-attacks against Serbians on Kojmaackian mountain have been repulsed with great enemy losses which were inflicted by our cross fire and machine gun fire.

Bulgarian Counter-Attacks Repulsed.

LONDON, September 27.

A French official message from Salonika says we heavily repulsed violent Bulgarian counter-attacks east of Florina.

Greece.

National Movement in Greece.

VENEZELOUS ASSUMED LEADERSHIP.

ATHENS.—Mr Venezelos has arrived at Suda. Crete and will land to-morrow. It is stated that movement he and Countouriotis are leading is purely national. They have exhausted all legal means to secure integral national action. If Athens moved in right direction Venezelists would assist in every possible way.

Mityline Joins.

LONDON, September 27.

ATHENS.—Mityline has joined the national defence movement.

Reception to Venezelos.

M. Venezelos received an ovation on landing at Suda. He delivered a speech, appealing to the King to head the movement against the traditional enemies of Greece.

GREEK NOTE TO GERMANY.

British Authorities Opinion.

LONDON, September 27.

Reuter learns that British authorities regard Greek notes to Germany as intended to gain time and favourably impress Entente.

Greek-C-In-C. Resigns.

LONDON, September 27

ATHENS.—General Moschopoulos Chief of General Staff has resigned.

Great Britain.

Heroes Rewarded.

Their Gallant Deeds Described.

LONDON, September 27

The "London Gazette" announces the award of twelve V. C's, thirty six D. S. O's and many Military Crosses and Distinguished Conduct Medals.

The recipients of the V. C. include Chaplain William Addison for rescuing wounded under heavy fire, also Captain Eric Norman Bell, Innishilling Fusiliers. The latter shot a machine-gunner who was holding up our front line and advanced alone on three occasions when our bombers were unable to advance and bombed the enemy. When there were no more bombs he stood on a parapet under intense fire, and used a rifle most coolly and effectively. He was finally killed while rallying and reorganising infantry parties without officers. He gave his life in supreme devotion to duty.

The "Gazette" also records the splendid achievement of Flying Officer Albert Ball, who had already won the Military Cross and is now awarded the D. S. O. with Bar. On several occasions he attacked enemy machines, bringing down nine altogether. He once dived amongst twelve enemy aeroplanes and fired a drum of bullets into the nearest which went down out of control. On several other hostile machines approaching he fired at them and drove down another and then returned with his machine greatly damaged.

The recipients of the D. S. O. include Captain Frederic Selous, the famous game hunter.

The Air Raids on England.

LATEST DETAILS OF CASUALTIES AND DAMAGE.

How the Two Raiders Were Destroyed.

LONDON, September 27

The following are the latest details of the casualties on the two air raids officially issued. In the raid of the 26rd—24th, 38 were killed and 135 injured. In last night's raid 36 were killed and 27 injured. The damage in the second raid was very slight and of no military importance. Seven airships in last night's raid attacked the south-east and north-east coasts and the northern midlands. The attacks were aimed principally at industrial centres from which the airships were successfully driven off. A number of small houses and cottages were wrecked. The airships did not attempt to approach London. It is now officially established that the two airships which were brought down in the first raid were naval Zeppelins L 32 and L 33, both of the most recent construction. The first was finally destroyed by an aeroplane after passing through effective gunfire. The second was hit by the gunfire of the London defences and forced to descend in Essex through loss of gas.

LONDON, September 25th.—The Zeppelin now on the Essex coast is reported to have been badly winged but to have descended under control in preference to facing the risks of the North Sea crossing.

The Dutch paper "Nieuw Van Den Dag" says:—The English after this latest victory should feel pretty safe. The Germans will think twice before undertaking another raid with such a great air fleet.

The "Daily Telegraph" hesitates to regard the cessation of raids as altogether desirable. The rubber and other scarce materials besides the energy employed in construction and navigation might be put to more harmful uses. This raid had been foretold in the German Press as a determined effort to devastate London and was probably due to the feeling of the German public which is dissatisfied with the failure to make the principal enemy feel Germany's might. Many Germans believe that political or other considerations were preventing the fullest employment of Zeppelins. A letter from Count Zeppelin to Herr Von Bettmann Hollweg was recently published stating that he was satisfied that the airships were doing their worst.

War at Sea.

Norwegian Steamer Sunk.

LONDON, September 27

The Norwegian steamer "Burford" has been sunk.

British Steamer Sunk.

LONDON, September 27th.—The British Steamer "Hresden" has been sunk.

LONDON APPEAL TRIBUNAL.

Grants Short Exemption to Firm of Decorators.

LONDON, September 27

London appeal tribunal to-day granted short exemption to the manager of the firm of decorators who had contracted to decorate. The place of an Indian Prince at a cost of twenty thousand sterling but depreciated such expenditure at the present time.

Exemptions to war Recruits.

To be Granted only in Exceptional Cases

LONDON, September 27

It was announced by Beeston tribunal yesterday that war office would exempt men under thirty only in most exceptional cases. It is thought that by this means men required before June can be obtained without this being done.

Exemption to Net Lace Workers.

LONDON, September 27

Three months exemption is being granted to Net Lace Workers liable for Military Service, in view of need for completion before Christmas of Government contracts for 4½ million yards of mosquito netting for Mesopotamia.

Export of Cotton Seed.

Prohibited to Enemy Countries

LONDON, September 27

ATHENS.—The export of cotton seed except to allies is prohibited. Every precaution is being taken to prevent the floods in lower Egypt.

The Imperial Legislative Council.

Last Meeting of the Autumn Session.

PATNA UNIVERSITY BILL INTRODUCED.

Disposition of Property, Bill's of Exchange Bills Passed.

(From Our Own Correspondent.)

(BY WIRE)

SIMLA, September 27. At the last meeting of the autumn session of the Imperial Legislative Council held this morning, the Hon'ble Sir George Barnes, in moving that the Bill to make provision in connection with the present war with respect to bills of exchange payable outside British India be passed, said that Mr. Wardlaw Milne had withdrawn the amendment of which he had given notice. Mr. Milne was assured that the Government could not accept the amendment without full consideration.

The Hon'ble Pandit Mohan Malaviya suggested that the following sentence be omitted from Clause 2 of the Bill: "Or to the impracticability owing to similar circumstances of transmitting the Bill to the place of payment with reasonable safety."

The Hon'ble Mr. Lowndes explained that the Government of India had followed the English Act.

THE PATNA UNIVERSITY BILL.

The Hon'ble Sir Sankaran Nair, in introducing the Patna University Bill, said: I should like to explain the origin of the proposed University to which this Bill is intended to give effect. As soon as the new province of Bihar and Orissa was constituted in 1912 it was recognised that in order to make it a self-contained province, it was necessary to furnish it with two institutions in particular, viz a High Court and a University. The High Court is an accomplished fact, and it remains for us to bring into existence the desired University. A Committee, consisting of 9 Europeans and 8 Indians, was for the purpose appointed in May 1913, which began its operation in July of that year and reported to the Government in March 1914. That report was published, and, after considering the criticisms on the proposals, the Local Government submitted their scheme on the 26th May, 1915 to the Government of India. All those proposals were carefully considered by the India Government when they had the advantage of the ability and long experience of Sir Isaac Butler, and they submitted a scheme on the 29th October last year to the Secretary of State, who has sanctioned it. The object of the Bill which I now propose to introduce is to give legislative sanction to the introduction of that scheme. The main feature of the scheme is that there should be a central residential and teaching University at Patna. This represents the form of University from which, according to the present idea, the best educational results may be expected to follow. Some of the members of the Committee desired to have a University established which was entirely of this description, but the majority were of opinion that there were other considerations which precluded the establishment of such a University. There were several colleges in the province situated at a considerable distance from Patna at which students were being already educated for a University career, and from which it was impossible to expect a complete migration of students to a central University. It was accordingly decided that, in addition to the University to be established at Patna, there should be a series of external colleges at various centres outside Patna itself. The central University at Patna, therefore, and the external colleges are to be united so as to form a single University governed by common regulations and under the same general control. There are in Patna two Government Colleges, the Patna College and the Training College for Teachers. The Committee recommended that some more colleges should be established at Patna—King's College, a Mission College and a Sanskrit College. There was some opposition to the establishment of a Mission College. The Government of India decided to postpone the establishment of the Sanskrit College and recommended to the Secretary of State the establishment of only the King's College and the Mission College. The Secretary of State accepted our suggestions, but, in view of the financial difficulties which have arisen, it is now decided that the Patna portion of the University should be started only on the basis of the two Colleges, the Patna College and the Training College for Teachers now in existence. For the same reason we are unable to give the full residential facilities recommended by the Committee. The college situated outside Patna, including the Bihar National College at Patliputra, are external colleges outside the neighbourhood of Patna. There are 5 colleges in the province of Bihar and Orissa, a Government College at Cuttack, an aided Mission College at Bazaribagh, two aided Colleges at Muzaffarpur and Bhegalpur, respectively, and the Diamond Jubilee College at Monghyr. With the exception of the Diamond Jubilee College all these four are included in the new University. The Committee had proposed the expenditure of very considerable sums for the improvement of most of the external colleges which will be admitted to the privileges of the University, but here also, owing to the financial stringency, it has been decided to proceed at once on the basis of the colleges as they exist at present. The Committee were of opinion that the Diamond Jubilee College under private management was a small and weak institution, and the Government agreed with the committee that we would not be justified in spending the very considerable amount that would be required to equip and maintain it efficiently. It has, therefore, been proposed to include it in the new University. No colleges will be affiliated to the University which are not situated within or in the neighbourhood of Patna or in one of the four existing college centres, i.e., Bhegalpur, Cuttack, Bazaribagh and

Muzaffarpur. On this question there was a difference of opinion among the members of the committee. Some of them were strongly in favour of the multiplication of colleges and high schools at all such places where a demand for them might manifest itself. The majority, however, were of the contrary opinion, which is accepted by the Government. The main differences between these two classes of colleges, that is between the University colleges at Patna and the external colleges, consist in the degree of control to be exercised over them by the University authorities and the courses of instruction provided in them. As to control, the Vice-Chancellor will control all the officers and servants of the University and Patna College, while he is to be only the chief visiting and inspecting officer of the University, so far as external colleges are concerned. The Syndicate will control the courses of study, the examinations and all matters of education in the colleges of the University, but they are responsible only for the supervision and inspection of such matters in the external colleges. As to the courses of study, it is intended that the University is to undertake the whole of the science teaching of the University colleges at Patna, law teaching and the Honours B.A. and the Post graduate work in arts subjects. Provision is to be made for a system of intercollegiate lectures in the B.A. class, and so far as possible in the junior classes at Patna, but the external colleges will teach in arts subjects only up to the Pass B.A. and to the intermediate science in science subjects. As exceptions to the above the Cuttack college will provide teaching for the Honours B.A. and the Pass B.Sc. and the Bihar National College will provide teaching for the Pass B.Sc. On this question also there was a difference of opinion among the members of the committee. It is, no doubt, possible to give Honours and Postgraduate instruction of some kind at various centres, as is now done elsewhere, and to so arrange the examinations that the students could pass them without any further or better training, but the majority of the members were of opinion that the higher branches of University study required the scientific co-operation of a number of the best teachers working under the best conditions, and a considerable body of students with such natural capacity and so well equipped as to be fit to receive advanced instruction. As these conditions do not exist in the various other colleges, nor are they likely to arise, it is believed for many years to come, the Government have to come to the conclusion that the external colleges should teach the various subjects only up to the B.A. pass standards, and science subjects only up to the standard required for the intermediate examination. The first Senate and the Syndicate will be constituted by the Act itself. The text and the ensuing Statutes will consist of not less than 40 and no more than 60 persons. The Senate will include certain ex-officio fellows, 4 fellows elected by the faculty, 8 fellows elected by certain classes of fellows according to the regulations framed for that purpose. The Senate is only to be a deliberative body. Its resolutions are not binding on the Syndicate. The Senate differs in this respect from the Senate constituted under the Universities Act of 1904, which has the power of making regulations providing for the courses of study to be followed and the conditions to be complied with by candidates for the University examinations, and also for the conditions to be complied with by schools desiring recognition for the purpose of sending up pupils for the matriculation examination. The ensuing Syndicate will consist of 16 members, some of them ex-officio. The Chancellor shall nominate 4 persons, and 9 persons are to be elected by the Senate. The Syndicate will have control of all matters concerning education under the Indian Universities Act now in force. The executive Government of the University is vested in the Syndicate, while under the Bill a full-time Vice-Chancellor is to be the principal executive officer of the University. All matters relating to the administration of the University rules to regulate the admission of educational institutions to the privileges of the University and the withdrawal of such privileges, and rules about the admission of students to the University and their examinations also will be provided for by the regulation. The first regulations are to be framed by the Local Government. Such regulations may be modified and new additional regulations may be framed by the Senate with the sanction of the Government. No college will be affiliated without the consent of the Syndicate, the Senate and the Local Government. As to disaffiliation on the other hand the Local Government alone might do it after considering the opinion of the Syndicate and the Senate. The Bill which I propose to introduce if leave is given to me, is intended to give effect to these provisions.

The Hon'ble Mr. Krishna Shai, in supporting the Patna University Bill said: On behalf of the people of Bihar and Orissa I offer my sincere gratitude to Your Excellency's Government for the introduction of the Bill to establish and incorporate a University at Patna at this earliest opportunity for it is in the fitness of things that a province endowed with a Lieutenant-Governor in Council and a High Court should have a University of its own. Ever since the formation of Bihar and Orissa into a separate province the continuance of its dependence on the Calcutta University for its educational requirements has been an administrative anomaly. The anomaly will cease to exist as soon as the bill before the Council is

TELEGRAMS.

passed into law. In response to the insistent demand of the people a committee called the Patna University Committee was appointed by the Local Government some 4 years ago and we are aware that the committee has formulated a complete scheme of a residential University for the province. It was felt by us, however, that on account of the financial stringency resulting from the war, it will not be possible for the Government to provide the heavy expenditure it involved. We are content, therefore, with a small beginning at present. The establishment of a separate University for Bihar and Orissa will make the province fully self-contained and to quote the eloquent words of Sir Edward Gait, in one of his speeches on the subject in the Local Council "It will place the coping stone on the edifice founded by His Majesty the King Emperor himself". I do not propose to make any observations on the bill itself, and in welcoming the measure I hope I will not be understood to commit myself to all its provisions. I congratulate the Hon'ble Member in charge of Education on the very illuminating statement he has made in introducing the bill today. I have no doubt that public opinion all over the province will focus itself on the main features of the bill as outlined by him and he will have before him the full expression of that opinion by the time that we meet next cold weather at Delhi. My Lord, I welcome the motion before the Council.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya supporting the bill said: It was a matter of congratulation that one more University is to be brought into existence to spread its beneficent influence. There might be some who would be alarmed even at this increase, but he would remind the Council that in the United States there were 124 Universities while the United Kingdom had 58, France 15, Italy 21 and Germany 22. Turning to the bill itself he regretted to find that there were many points which Indian opinion could not endorse. There was thus a great room for liberalising in the case of the Senate which as would be seen in Sir Sankaran Nair's speech, was a merely deliberative body whose resolutions were not by law binding on the Syndicate proposed. He hoped that therefore that the Bill would be considered fully in the Select Committee with a view to making it more liberal.

The Hon'ble Mr. Setalvad regretted that some of the provisions of the Patna University Bill were of retrograde character. Very little scope or independence were left to the members of either the Senate or the Syndicate. The University in his opinion would be regarded as a department of the State. He only hoped that when the Bill would be further considered the Government would liberalise the enactment.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma speaking of the Patna University Bill pointed out that the new University would practically benefit the Hindi speaking people. Hence he could not understand how, considered from this point of view, this University was really needed, seeing that there were already many Universities which catered a more or less specially for Hindi speaking people. He then raised the point of cost of administration of the University and asked whether the Government of India would be taking up the burden on themselves. He also asked whether the policy of the Government of India would henceforth be but a continuation of the tinkering policy that has been so long characteristic of a policy yielding here and there in answer to the clamour of the people or whether they had any systematic policy. He could not understand how Orissa would benefit from such a University as the one proposed seeing that the language there had nothing in common with Hindi. He would, therefore, suggest the Universities will be built up not on territorial basis but with a view almost wholly to linguistic necessities. Under the present scheme of Universities there was no scope for the full development of national literature.

Sir Sankaran Nair rose to a point of Order when Mr. B. N. Sarma was dealing with primary education, but His Excellency said that he would give his ruling if he saw that he (Mr. Sarma) was not going to connect it with the question on hand.

Nawab Syed Nawab Ali Choudhri welcomed the Bill and said that Bengal ought to have more Universities, and when he alluded to the Dacca University Bill H. E. the Viceroy called him to order and pointed out that the Dacca scheme was not under consideration.

The Hon'ble Mr. B. N. Basu in supporting did not grudge the sister province having a separate University and dwelt at length on the retrograde character of the proposed scheme. He recalled the time when the Calcutta University controlled education over the whole of North India, and emphasised the growth of new separatist movement. He also associated himself with Mr. Malaviya in urging that the Bill should have been placed in the hands of members at least 24 hours before its introduction, and he hoped that the Bill would be thoroughly examined in committee.

The Hon'ble Dr. Sapru also referred to the retrograde character of the measure and demanded that the clauses dealing with the institution of the Senate and Syndicate should be made more elastic and added that the Vice-Chancellor following the example of the Banaras University should be elected. He urged that if we are to have more universities they should be better than those already in existence and not one step worse.

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri, in speaking on the measure said that he saw there was a general tone of welcome and he had no doubt that in the proposed University would become a fruitful source of good. He saw that Mr. Sarma had interrogated Sir Sankaran Nair on two points the first of which he referred to finance. He (speaker) ventured to guess that a good part of the expenditure on the proposed university would fall on the Government of India and he for one would not grudge it. The second question referred to the aims and objects of the proposed university. Mr. Sarma seems to have had in mind the Andhra University when he wanted fresh Universities to be carved out specially with a view to stimulating national literature. He had no doubt that the Mysore University was brought into existence, its aims being to better the condition of Canarese, and he noted that the demand for a similar university with reference to Malappuram was so strong in Trivandrum that in time to come they would have there a Malayalam University. But this need not be made a ground for interrogating Sir Sankaran Nair on this point at this stage. There was some amount of apprehension expressed in connection with the main provision of the Bill. He was himself alarmed to find some essentially retro-

TELEGRAMS.

grade steps taken in this Bill, especially in view of the fact that he (speaker) wanted to place some measures before the Council to make the Indian Universities Act of 1904 more liberal. Referring to the relations of the Secretary and the Senate he said that he regretted to find that here the Government instead of taking a resolute step in advance had thought fit to take one step in the rear.

The Hon'ble Mr. Hay Huq (?) supported the Bill but refrained from criticising the measure at the present stage.

After the Patna University Bill was introduced Mr. Setalvad presented the Select Committee's report on the Disposition of Property Bill. He considered it a great pity that Mahomedans were left out from the operation of the Bill, but he hoped that they would soon recognise the importance of the measure. He said that the Bill had been considerably altered in the Select Committee, but the substance had remained the same. He highly commended the services he had received from Mr. Lowndes and Mr. Muddiman whose knowledge and experience had been of utmost help.

The Hon'ble Mr. Dadabhai said that in view of the authoritative opinion expressed by some Local Governments he regretted that provision had not been made to give power to the Government to exclude certain areas from the operation of law. He then referred to some of the alterations made in the Select Committee and said that so far as they were good, but he did not think the measure was altogether a good one.

The Bill was passed.

The Council adjourned "sine die."

Answers to Interpellations.

Sir George Barnes, replying to Sir Fazulbhai Currimohoy's question as to the renomination of a representative from India on the Economic Conference to be held after the war, said: With regard to the first part of the question, the Government of India are fully aware that there is a strong feeling in commercial circles that India should be represented at any conference on the economic policy to be pursued after the war and have been in communication with the Secretary of State for India on the subject. We have I am glad to be able to inform the Hon'ble Member the definite assurance of the Prime Minister that when the conference is held, India shall be represented. With regard to the last sentence in the first part of the Hon'ble Member's question, I think that I have seen statements in the press embodying the opinion to which he alluded.

The Hon'ble Sir Reginald Craddock replying to Maharaja Sir Brahmendra Chandra Nandya's question regarding the contributions to the war by Indian Native States and Indian Provinces, said: Complete or detailed figures of the amount subscribed in all the provinces of India towards the war and charities connected with it cannot be given. The statement below gives such information as is immediately available:

Runds (1) The Imperial Indian Relief Fund £829,875; (2) St. John's Ambulance Association in cash £91,000, gifts in kind £127,000; (3) Bombay War Relief Fund £10,000; (4) Madras War Fund £288,000; (5) United Provinces War Fund £200,000; (6) Punjab Aeroplanes Fund £100,000; (7) Calcutta Motor Ambulance £45,000; (8) Bhaugpur Motor Ambulance Fund £17,800; (9) Bengal Hospital Flat £8,700 and (10) Begunah Relief Fund £27,000. In addition to the figures given in the statement, lavish contributions both in cash and in kind, have been made by the Ruling Princes and Chiefs in India. It is regretted that details of these cannot conveniently be supplied.

The Hon'ble Sir Reginald Craddock replying to Mr. M. B. Dadabhai's question regarding security and confiscations ordered under the Indian Press Act said: The information is being collected and a further statement will be made in the matter at the next meeting of the Council.

Sir Reginald Craddock replying to Mr. M. B. Dadabhai's question regarding internment under the Defence of India Act, said:—(1) The answer is 'Yes'. (a) Regulation 3 of 1915 provides for representations to the Governor-General in Council. Persons interned under the Defence of India Act have the same or similar facilities for representation to the Local Government. (b) In Bengal where most of the internments have taken place, every opportunity is given for the submission of written explanations with or without legal consultation. In the Punjab explanations are recorded before internment, but legal consultations are not authorised in the remaining Provinces in which the number of internments under the Act is small. The practice followed is not uniform but generally speaking, no obstacle is placed in the way of submission of such representation. []

The answer is 'No'. [d] Full and searching enquiries into the character and antecedents of the persons concerned are made by responsible officers of Government before final orders for internment are passed. [] In Bengal and the Punjab where most of the internments have taken place and in the United Provinces and Assam a judicial opinion is taken on each case. In the other provinces where the number of internments has been small, this practice does not seem to have been always followed, but the option will be suggested for the consideration of the Local Government concerned. (2) The Hon'ble Member is referred to the replies given under (1). No necessity for revision of the rules has been established. (3) (a) The Hon'ble Member is referred to the reply given the 8th September 1915 to a similar question asked by S. N. Bannerjee. (4) (a) (b) and (c)—Ample allowances are given in all cases where necessity for the same exists and in some instances they are specially calculated to cover the cost of a cook.

Sir Reginald Craddock replying to Mr. M. B. Dadabhai's question regarding the number of persons deported under the Bengal Regulations 3 of 1915 and interned under the Defence of India Act said: No persons have been deported under Bengal Regulation 3 of 1915. The number detained under that regulation since the outbreak of the war is 56, of whom three have been released. The total number of persons whose movements have been restricted by internment either in their villages or elsewhere under the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act 1915, is 433 made up as follows: Madras 1, Bombay 13, Bengal 238, United Provinces 1, the Punjab 114, Burma 40, Bihar and Orissa 3, Central Provinces nil, Assam 1, Northwest Frontier Province 3, and 9, Delhi 7, total 433.

The Hon'ble Sir R. Gillan replying to Mir Asad Ali Khan Bahadur's question regarding connecting train at Delhi and Marmad said: It should be explained that the trains on the Madras Southern Mahratta Railway known as the Delhi Express were introduced to provide a quicker service via Dhond and Marmad between the north and south India, and as the majority of passengers travelling such long distances must be of the first and second or intermediate class it was doubtless found mostly convenient that these trains should connect at Marmad not with the express but with the mail trains on the Great Indian Peninsula line. There are of course other trains providing for passenger traffic passing between the Madras and Southern Mahratta and Great Indian Peninsula Railways and it is probable that the number of third class passengers who are inconvenienced by the present arrangement is very small. It would not, in any case, seem to be a suitable solution of the difficulty to run the express on the Great Indian Peninsula an hour or two later than the Punjab Mail as not only would this involve, as a study of the time-table will show, the running of an additional train on the Indian Peninsula which 'prima facie' does not appear to be justified but the timings of the express would be inconvenient. The Railway Board proposes however to consult the railways concerned in the matter.

The Hon'ble Sir George Barnes replying to Mir Asad Ali Khan Bahadur's question regarding penalty for the possession of cocaine said:—The possession of cocaine except for medical purposes has been a penal offence in the United Kingdom since the end of July last. There is no need for the Government of India to follow the example of the Home Government in this matter as the Hon'ble Member suggest. It is rather the case that the Home Government is following the example of India for the possession of cocaine except for medical purposes has been a penal offence in all the provinces of British India for many years.

The Hon'ble Sir R. Gillan replying to Mr. Kamini Kumar Chanda's question regarding reserve compartments for Europeans said it is the case that some railway administrations reserve third class compartments for Europeans or Eurasians and Anglo-Indians only and there have recently been one or two disputes leading to collisions between passengers and railway servants about the matter. The Government are acquainted with the suit No 297 of 1908 Madrasas Ramchand vs. the Secretary of State decided in the court of the Judicial Commissioner of Sind to which the Hon'ble Member refers but they cannot trace the authority for the statement that it was held to be illegal to reserve a railway compartment for Europeans or Eurasians and Anglo-Indians only or any decision by any court to this effect. The court in the case cited actually decided that the Railway administration had power to reserve a compartment for Europeans. The practice therefore, appears to be legal but it has to be considered also whether it is desirable. In this connection attention may be invited to the proceedings of a conference of representative Indian gentlemen held in Lucknow in 1903 to consider the question of the comfort and convenience of third class passengers in which a resolution was passed asking that separate compartments should be provided for Europeans. The question has also been taken up recently by the Railway Board in consultation with railway administrations. It appeared that there was much to be said in favour of a practice which in view of the different habits of Europeans and Anglo-Indians particularly with regard to food appeared to be in accord with the sentiment of Indian as well as of European and Anglo-Indian travellers. The information at present before the Government does not lead them to believe that the practice is opposed by the generality of Indian passengers.

The Hon'ble Sir Reginald Craddock replying to Mr. Kamini Kumar Chanda's question regarding representation of the Moslems of Assam in the Imperial Legislative Council said:—There is no intention of providing for direct representation of the Moslems of Assam in the Council as at present constituted but as I have stated in reply to another question by the Hon'ble Member the claims of all local communities of any importance to such representation will be carefully weighed whenever changes in the constitution of the Council come under consideration.

The Hon'ble Sir Reginald Craddock replying to Mr. Kamini Kumar Chanda's question regarding the representation of the land-holders of Assam in the Imperial Council said: (a) (1) The answer is in the affirmative. (2) The total settled area in the province is about 83½ million acres of which a little less than four acres form permanently settled estates. (b) There is no intention of readjusting the seats on this Council to meet the demands of any particular community at present but the claims of all important communities will be duly considered when constitutional changes in the Council are undertaken.

The Hon'ble Sir C. Sankaran Nair replying to Mr. V. S. Srinivasa Sastri's question regarding scheme for the provision of primary schools said: The answer to the first part of the question is in the affirmative. As regards the second part of the question I would refer the Hon'ble Member to the reply given by me to Mr. Surendranath Bannerjee on the 24th March of this year.

Major-General A. H. Bingley replying to Rao Bahadur B. N. Sarma's question regarding offer for war service by Indians holding medical degrees said:—(a) 332 of this number subsequently withdrew their offers while 139 have not yet finally accepted the prescribed terms of employment. In addition to the above 92 Civil Assistant Surgeons volunteered for military duty and 88 have been given temporary commissions. (b) Including the civil assistant surgeons referred to 219 have received commissions and 17 more will be commissioned shortly.

Major-General A. H. Bingley replying to Rao Bahadur B. N. Sarma's question regarding the delay or withholding of telegraphic messages said:—They reply to the first part of the question is in the affirmative. In regard to the second part of the question the messages were delayed or withheld by the censors concerned in the exercise of the somewhat wide discretion necessarily vested in them. With reference to the third part of the question it is not possible to discriminate between messages connected with and messages unconnected with the war with sufficient certainty to allow of the numbers asked for being given.

Sir R. Gillan replying to Rao Bahadur B. N. Sarma's question regarding direct railway line from Raipur to Parvatipur said: There is at present no direct railway connection between east central India and the coast line from Calcutta to Madras. The Raipur Vizianagaram project which would give this connection and of which the line referred to by the Hon'ble Member forms

part was surveyed in 1898 and its construction was sanctioned in 1906. The section between Vizianagaram and Parvatipur was completed and opened for public traffic in April 1906 but want of funds has prevented further progress. The Government regret that they cannot under present conditions say when it will be possible to resume work but they have shown their interest in the project by pushing on preparation for the construction of a harbour at Vizianagaram which appears to them to be essential to the success of the railway and both the projects will certainly be considered as soon as the funds and material are available.

Sir R. Gillan replying to Mr. Asad Ali Khan Bahadur's question regarding expenditure on railway conferences at Simla said: (a) The expenditure incurred on each of the railway conferences held at Simla in the last few years has been as follows: 1910 Rs. 1967, 1911-Rs. 1590, 1912-Rs. 1324, 1913 Rs. 3799, no conference was held in 1914. (b) No reports of the proceedings of the railway conferences held at Simla are available for public use. The conference association is largely a consultative body. It frames regulations for the management of administrative details such as the fixing of charges as between the various railway companies for use of vehicles and the payment of traffic interchanged between railways parties to the association. It merely advises on other questions which may be referred to it by the Government or by any of the railways represented in the Association and it does not seem desirable that the proceedings of a domestic body of this kind should be made public.

EDUCATIONAL ADMINISTRATION.

Government of India Circular.

Recommendations of Decentralisation Commission

SIMLA, September 27

Replying to-day to a question in the Imperial Legislative Council by the Hon'ble Mr. Sastri, the Hon'ble Sir Sankaran Nair placed on the table the following important circular from the Government of India to the several local Governments and Administrations:—

SIMLA, the 19th September 1916

Sir,—In their circular No. 1-8-9-10, dated the 3rd January 1916 the Government of India consulted local Governments with reference to the recommendations of the Royal Commission on Decentralisation in India in respect of matters affecting education, and the suggestions of the Commission were subsequently examined by the several local Governments with great care and thoroughness. The consideration of their opinions by the Government of India was delayed owing to the necessity of awaiting the conclusions to be reached on the recommendations of the Commission regarding the general functions of municipal and other local bodies, but on the receipt of orders on these points the opinions of the Government of India on the educational issues were formulated, and their conclusions were communicated to the Secretary of State. The orders of the Secretary of State having since been received, the Government of India are now in a position to intimate their wishes in respect of the recommendations made by the Commission. The replies which the Government of India have received serve to show the diversity of conditions in the various provinces, the extent to which educational problems are necessarily influenced by these conditions, and the consequent impossibility of issuing any general orders applicable to all India. This is especially the case when the problems are concerned with the powers of local bodies. The powers which can be placed in the hands of such bodies must necessarily vary with the local conditions, and in most of the matters now under consideration it is impossible to enforce a single rigid system among different provinces or even in different parts of the same province. The orders of the Government of India must therefore necessarily be confined to matters of general principle. It will rest with the Local Governments to see that the necessary steps are taken to ensure that educational administration in each province is carried out in accordance with the general principles now put forward; and subject to the observance of these principles, the proposals submitted by the various Local Governments have the general approval of the Government of India.

LOCAL RECOMMENDATIONS.

2. Before considering the suggestions of general interest which were put forward by the Decentralisation Commission, a brief reference may be made to certain recommendations of local application. The proposal made in paragraph 335, that the province of Burma should have separate university, is one which the Government of India have had under consideration, but on which they are unable at present to pass orders. The suggestion made in paragraph 332 that the Chief Commissioner of the Central Provinces should be authorised to appoint his own Director of Public Instruction is one which has already been adopted. The further recommendation made in paragraph 339, that monastic schools in Burma should be preserved and fostered instead of being neglected by the Education Department, is one which the Government of India heartily endorse and they have recently allotted a grant of Rs. 20,000 per annum for the encouragement of Pali studies in Burma, which is understood will assist the monastic schools in that province.

Temporary Vacancies in Indian Educational Service

3. Of the more general recommendations the first to claim notice is that made in paragraph 652 [d], which is that Provincial Governments should have the power, previously resting in the hands of the Secretary of State of temporarily filling vacancies in the Indian Educational Service by gentlemen, who are not members of the Provincial or Subordinate services. On this point orders have already been issued in this Department circular No. 1742 4753, dated the 10th September 1913 under which local Governments are authorised to fill temporary appointments in the Indian Educational Service in any way which may be considered desirable up to a period in each case of six months, provided that the pay of the officer so appointed is fixed in accordance with the rules in Chapter VI of the Civil Service Regulations, or with the general sanction of the Secretary of State in Council. It is unnecessary, therefore, for the Government of India to deal further with this proposal.

POSITION OF COMMISSIONERS AND COLLECTORS.

4. The next set of recommendations made by the Commission are those which relate to the position of Commissioners and Collectors towards educational institutions and officers. It is proposed in paragraph 483 of the report that Commissioners should have the power to call for information from Inspectors of Schools, to express views, and to stop any action of the Education Department within their divisions which they consider

TELEGRAMS.

undesirable. In paragraph 502 it is proposed that every Government college, secondary school, training and technical school should have a Board of Visitors, of which the Commissioner, the Collector and the local Sub-Divisional officer as well as non-officials should always be members, and that no new Government college, secondary school or training or technical school should be started and no alteration should be made in the status of an existing institution without the Commissioner and Collector being consulted. It is further proposed in paragraph 589 that the Collector should always be entitled to call for any information which he thinks fit from any officer of the Education Department and to have such information given to him spontaneously in matters of importance.

The replies of local Governments show that Commissioners and District Magistrates can, under existing practice, already call for information from educational officers; that there are already facilities for consultation; and that important educational schemes are not likely to be initiated without taking the views of executive officers. These arrangements appear to the Government of India to be satisfactory but they would impress upon local Governments the extreme importance of the recommendations made by the Commission the advantages of unofficial consultation between executive and educational officers, and the desirability of regarding the Inspector and the District Deputy Inspector as the educational advisers of the Commissioner and District Magistrate respectively. At the same time the Government of India are opposed to any rigid rule whereby a Commissioner can stop action by the Department of Public Instruction as such a rule would tend to substitute official conflict for official co-operation; and by fostering official co-operation it would be possible to render any such procedure superfluous. As regards Committees or Boards of Visitors consisting of officials and non-officials, there is considerable diversity of practice and opinion. In some provinces the system is not considered advisable, in others it is already in force, while in others again it is considered suitable in certain cases but not as a rule for universal observance. The Government of India are not prepared to insist on the introduction of such committees being made obligatory in provinces such as Madras and Bombay, where they were reported as not generally in existence at present. Nor, in provinces such as the Punjab or Burma, where such bodies exist but do not include the executive officers mentioned by the Commission, are the Government of India prepared to insist that such officials should be included in the committees. At the same time the Government of India wish it to be understood that they consider the system recommended by the Commission to be generally desirable. Such committees are obligatory for colleges and secondary schools under some of the universities, and the Government of India approve of the action of the Governments of Bengal and the United Provinces and the late Government of Eastern Bengal and Assam in combining civil officers with non-officials on the committees of Government institutions, and, where possible, of privately managed institutions also. Certain further detailed proposals are made by the Commission in paragraph 502 of their report regarding the procedure for ensuring that complaints against the management of institutions should reach the higher authorities. But in the opinion of the Government of India any uniform regularisation of procedure in such matters appears unnecessary.

Classes of Local Authorities Dealt With.

5. The remainder of the recommendations made by the Commission deal with the relations of local bodies towards education. The local authorities with whom these recommendations are concerned are of two main classes, viz., in urban areas the municipal bodies; and outside those areas the district boards, and where they exist or may be brought into being the sub-district boards and panchayats. The Government of India in their resolution Nos. 55-27, dated 28th April 1914, have left it to local Governments to decide whether sub-district boards should be constituted wherever they do not already exist, and have suggested experiments in the creation of panchayats subject to the observance of certain principles which they have enunciated. So far as the recommendations of the Commission regarding the treatment of education are concerned, the same general lines have been adopted by the Commission in respect of municipalities on the one hand and rural (i.e., district and sub-district) boards on the other; and two members of the Commission (not note to paragraph 754) contemplate the eventual transference to panchayats of the powers which may be conferred on sub-district boards. As panchayats have hitherto been attempted on a comparatively limited scale, and as there are some provinces with no sub-district board and some with no district boards, it is impossible to lay down any specific provisions regarding the particular bodies outside municipal areas which shall exercise each class of function in regard to educational administration, and in suggesting the principles to be observed by local authorities outside municipal areas the Government of India desire that their remarks shall be as applicable to such authorities in general, the particular application of those principles to any special class of authority (district board, sub-district board or panchayat) being left to the provincial Governments to determine according to local circumstances.

General Principles to be Observed.

6. As stated above the attitude of the Commission regarding the control of education is on the same general lines in respect of all classes of local bodies. Their object throughout is to give to such bodies a greater share in the control of such classes of education as are entrusted to their care, and by so doing to enlist a greater degree of interest and enthusiasm in the educational administration under their charge. They recognised that the majority of educational officers consulted were of opinion that this policy would lead to loss of sufficiency, but they considered that this view should not prevail against the recognised public policy of educating the people in self-government, and they were further influenced by the consideration that primary education [with which local bodies were chiefly concerned] should be adapted to the needs of the people, and that this could best be effected by securing for local bodies more direct responsibility for its evolution and management. This consideration is in accordance with the views already expressed by the

Government of India and the Secretary of State, and the policy which it represents may be accepted as the guiding principle which, as far as practical conditions permit, should regulate the relations of local bodies toward primary education.

POWERS OF LOCAL BODIES IN RESPECT OF PRIMARY EDUCATION.

7. As will be noted later, the recommendations of the Commission are based on the view (which the Government of India entirely concur) that local bodies should concern themselves mainly, if not exclusively, with primary education, and in their dealings with primary education the Commission would vest local bodies with very considerable latitude in such matters as the provision of buildings, the hours of attendance, the grant of holidays and of prizes, the levy of fees and the disbursement of grants-in aid. In most parts of India local bodies are already in possession of fairly wide powers in these respects, and where this is not the case the Government of India agree that efforts should be made to evoke the interest of local bodies in primary school administration by the withdrawal, wherever reasonably feasible, of such restrictions on their action in respect of the abovementioned matters as may be at present imposed by local rules or educational codes. As regards the educational establishments the same principle should be observed as that accepted by the Government of India in their resolution of 28th April 1915 on local self-Government policy in respect of local establishments generally, namely, that, while such matters as leave, acting and travelling allowances, pensions or provident funds and maximum salaries should be governed by rules prescribed by the local Government, the local bodies should have a free hand in the creation and filling up of appointments and in the punishment and dismissal of the occupants. Similar discretion should be allowed (as is already the case in most areas) in respect of the opening and closing of schools, but it should be understood that the Collector should have power to order the opening of new primary schools where he considers that to be necessary, and it will be open to local Governments to require, if they so wish, that the closing of a school should be subject to the sanction of the Collector or the Director of Public Instruction.

Curricula in Primary Schools.

8. The Commission further recommend the exercise by local bodies of a somewhat similar discretion as regards the adoption of curricula in primary schools. The present practice is for the local Government, on the advice of the Department of Public Instruction to prescribe the curriculum, and it is understood that a certain measure of choice of subjects is sometimes permitted. The Government of India desire to see this latter practice emphasized and made more general. Courses of various kinds may be prescribed by the Department of Public Instruction, and the adoption of them with or without any alterations (subject to the intervention of the Collector in cases where consideration other than educational may be involved) may be left entirely to the local bodies. Text books which are not approved by the Education Department should not be prescribed without the sanction of the Collector, but a free choice should be given for the selection of text books from lists of approved works adopted by the Department, care being taken to prevent too frequent or on necessary changes.

Restrictions on Expenditure by Local Bodies.

9. The Commission, in dealing with the expenditure of local bodies, recommended that they should be given full power to pass the budgets subject to the maintenance of a prescribed minimum balance, and the Government of India, in their resolution of 28th April 1916, have expressed the view that the present restrictions on the powers of boards with regard generally to budget expenditure should be gradually relaxed with one regard to local conditions and requirements. These orders over the special case of educational expenditure, and the only special precautions that the Government of India desire to recommend for general adoption in respect of such expenditure are [a] the obvious condition that grants made to a local body for education are spent on the object for which they are given, and [b] the consequential requirements that the standard of expenditure on primary education previous to the receipt of such grants is not substantially reduced.

10. In the previous paragraphs of this resolution it has been assumed that the educational activities of local bodies should, as recommended by the Commission, be confined in the main to primary schools, it being open to local bodies to undertake the charge of vernacular middle schools also in cases where their duties in respect of primary education were fully discharged (paragraphs 751 and 820 of the report). As regard secondary institutions teaching English, the opinion of the Commission was that these should be financed by Government, and in view of the fact that so long as the expenditure on these schools rests with local bodies, these bodies are subjected to much pressure to divert to the support of these schools the funds intended for primary education, the Government of India have no hesitation in accepting the principle of the Commissioners' recommendations as correct. They are unable, however, in present circumstances to meet the additional expenditure which its general adoption would involve; and, although it would be possible to meet the object in view by corresponding reduction in the grants made by them for other objects, they are unwilling to give occasion to the misconceptions which the wholesale adoption of such a course would entail. The financial support of secondary schools which are now maintained at the cost of local bodies must therefore, in the absence of local arrangements to the contrary, be continued for the present on existing lines, but precaution should be taken to restrict by rule any tendency to increase the expenditure of local bodies on secondary schools at the expense of the interests of primary education, and when financial conditions permit, all such expenditure should be made a charge upon provincial revenues.

11. The Commission have also, while maintaining the right of Government departments to inspect and advise (paragraph 803) inspecting establishments, recommended that local bodies should be encouraged to maintain their own inspecting staff for education. [Paragraphs 753 and 821.] The views of the local Governments and the experience of recent years is against the maintenance of a double staff for inspection, and although there would be no objection to the maintenance of a local staff at the expense of

local funds so long as it merely took the place of the existing staff and was subordinated to the Government inspecting agency, the ordinary practice will be that now observed, viz., the retention of the inspecting staff in the pay and under the control of Government.

Presidency Municipalities.

12. There remains one further recommendation of the Commission, which relates to presidency towns, only namely that made in paragraph 370 of the report, that the sphere of responsibility of the presidency municipalities in regard to education should be determined by local circumstances, but that where it is considered expedient that educational institutions should be controlled by Government the municipality should not contribute there to except as a matter of voluntary agreement. On this point the Government of India do not propose to make any further remarks, as the policy thus outlined by the Commission is understood to represent the existing state of affairs in the presidency municipalities.

I have the honour to be, &c.

E. D. MACLAGAM,

Secretary to the Government of India

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

BY WIRE.

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, September 27

The following telegram dated the 25th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British made further advance east of Coucelette capturing a strongly fortified system of trenches and advancing on a front of about half a mile. A counter attack was beaten off and three attacks west of Le Sbois repulsed.

The French stopped with artillery and machine gun fire an attempted German attack before it reached their lines. The artillery duel now taking place between the Ancre and Somme is of a violence rarely attained.

The Austrians made an attack in force against Hill 208 south of Veolanora the principal point in the line of Oraso plateau recently captured by the Italians, but were decisively repulsed. The Austrians after intense bombardment exploded mines on Mount Cimone Astico Valley obliging the Italians to withdraw 100 yards from the summit but abandoned the summit under barrage Italian artillery. The Italians repulsed an attack on the Mount Oivaron in the Sugana valley.

Stubborn fighting is proceeding at various points between the Pripet and the Rumanian frontier and in a region 50 miles east of Lemberg the enemy offered violent resistance to the Russian offensive.

No further developments are reported from the Rumanian front but the Bulgarians report that the Rumanians are advancing against the village Mustafa Azi, four miles south of Enghez in the Dobrudja.

The British on the Salonika front attacked strong Bulgarian detachments on the left bank of the Struma. The Serbians are progressing east of the Cerna. The Bulgarian counter-attacks have been repulsed west of Florina.

Twelve airships raided the outskirts of London and eastern south-eastern and midland counties. One was brought down in flames, another descended damaged and the crew surrendered. 28 persons were killed and 99 injured in London area and two killed and eleven injured in Midland town.

The French have been showing great air activity and two airmen dropped 12 bombs on factories of Essen. The British also displayed great activity fifty machines raiding an important Railway Junction causing many violent explosions and destroying two ammunition trains.

REUTER.

Mesopotamian Commission Meets.

LONDON, September 27
MESOPOTAMIA.—The Commission met again to-day

Thousand Pounds Fund.

Stated by Maharaja of Patiala.

LONDON, September 27.

The Maharaja of Patiala has started with thousand pounds a fund organised by Sirdar Daljit Singh for Indian memorial at Brighton in recognition of the hospitality to Indian wounded.

Plague at Liverpool.

Two Cases Proved Fatal.

LONDON, September 26

Two fatal cases of plague have occurred at Liverpool

Suez Canal Dues.

TO BE ENHANCED AGAIN.

LONDON, September 26

It is announced that Suez Canal dues will be again increased by fifty centimes a ton from January 1st

AFRICA

OPERATIONS IN EAST AFRICA.

Communications Between British & Portuguese Forces.

LONDON, September 28

CAPE TOWN.—Official Telegram from Lourenco Marques states that the Portuguese forces in German East Africa have established communication with the British at Mikindani.

దేశీయతంత్రీవార్తలు

(మా స్వకీయవిలేఖకునివద్దనుండి)

సింలా

పరిశ్రామిక సంఘము

సింలా, నెవ్రెంబరు 27. — 25-10-16 వ తేదీని పరిశ్రామికసంఘమువారు ఢిల్లీనగరమున సమావేశ మగుదురు.

ఒక లేఖ

కుటెలఅమారాయెద్ద శత్రువులచే పట్టుకొనబడిన యొకరు సింలాలో నున్న తన తల్లికిటుల వ్రాసెను. “ఇదట మమ్ము బాగుగా నాదరించుచున్నారు. కాస్తమానలో కాల మానము బాగుగా నున్నది. మా బసలను భోజనపదార్థములును ఆరోగ్యమును బాగుగా నున్నవి. ఉన్ని బట్టలును చిత్ర లేఖనోపకరణములును నాకు కావలెను.”

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంత్రీవార్త.

సింలా, నెవ్రెంబరు 27. — 24 వ తేదీగల ఈ తంత్రీ వార్తను ఇండియా పత్రికగారు రాజప్రతినిధిగారికి పంపిరి.

బ్రిటిషు రంగము.

కవుచివెట్టిక తూర్పున బ్రిటిషువారు పరికొంత ముంది దుకు వెల్లిరి. అరమెలు పొడుగుగల రంగమున ముందుకు పోయి కందకముల వరుసల నాక్రమించిరి. ఒకసారి అరటకు లిస్సువుయొద్ద శత్రువులు తలపడి యోడిరి.

పరాసు రంగము.

జర్మను తలపడగా పరాసువారు కిరంగులనుగాల్చి తిరి మిరి. సోముయొద్ద నివును ప్రబలమగు శత్రువుయొద్దము జరుగుచున్నది.

ఇటలీరంగము

కాంగ్రెస్ పీఠ భూమియొద్ద ఇటీవల ఇటలీవా రాక్రమించిన స్థానమున 208వ గుట్టయొద్ద ఆస్ట్రీయావారు తలపడియోడి పోయిరి. మారటు సిమనో ఆస్ట్రీకోలోయయందు ఆస్ట్రీయా వారు తీవ్రముగ బాంబులనుగాల్చి మందుగను లనుగూడ ప్రేల్చిరిగాన ఇటలీవారు 100గజముల పర్వతాగ్రము నుండి వెనుకకు పోవలసివచ్చినది. ఆస్ట్రీయావారంతకంటె ముందుకు రావీలులేక పోయినది. నుగుకాలోయలో ఓయివరను కొండమీద ఇటలీవారు శత్రువులను తిరిమిరి.

బాల్కనరంగము

ప్రివెటు రుమేనియా సరిహద్దులకు మధ్య చాలావోల్టె తీవ్రముగ పోరు జరుగుచున్నది. లెంబర్గుకు తూర్పున 50 మైళ్లలో రమ్యవారిని శత్రువులు తీవ్రముగా నెదిరించిరి. రుమేనియావారి యొద్ద నుండి వేరువార్తలు రాలేదుగాని జోగ్లియద్దాలో ఎంగెజుకు దక్షిణమున 4 మైళ్లలో నున్న ముస్తఫా అజీగ్రానుము మీదికి రుమేనియావారు వెళ్లుచున్నారని బల్గేరియావారు ప్రకటించిరి. సలోనికారంగమున స్ట్రోమానది కుడిగట్టున బ్రిటిషు బల్గేరియా సేనలు తలపడినవి. సెర్బుకు తూర్పున సెర్బియావారు ముందుకు వెళ్లు చున్నారు. పోలి నాకు పడమట బల్గేరియావా రోడింపబడిరి.

శత్రువిమానముల దాడి.

12 విమానములు ఇంగ్లాండుమీద దాడిచేసినవి. నానిలో నోకటి తగులబడినది. మరియొకటి నేలగులగా దానిలోనున్న వారిని పట్టుకొనిరి. లండనులో 28 గురుకు మిడ్లండులో ఇద్దరుకు చనిపోయిరి. లండనులో 99 గురికిని మిడ్లండులో 11 మందికిని గాయములు లగిలినవి.

మిత్రసంఘటి విమానముల దాడి.

ఇద్దరు పరాసు వైమానికులు ఎన్నెను మీద 12బాంబు లు వేసిరి. 50 మంది బ్రిటిషు వైమానికులు రైలుస్టేషనుపై బాంబులను వేసి గొప్పనష్టమును కలిగించిరి.

బల్గేరియనుల ప్రయత్నములు.

వ్యర్థ మొనర్పబడుట

లండను, నెవ్రెంబరు 26. — పోలి నాకు తూర్పున బల్గేరియనుల ప్రయత్నముల నన్నిటిని వ్యర్థ మొనర్చితిమని సెలోనికానుండి పరాసువారు తెలియబడిరి.

గ్రీకుదేశ ముఖ్య సేనాధ్యక్షుడు

రాజీనామా యిచ్చుట.

ఏథెన్సు, నెవ్రెంబరు 26. — గ్రీకు సేనాకావ్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షుడగు జనరలు మాస్కోపోలనుగారు రాజీనామా యిచ్చిరి.

స్థానికవార్తలు

(౧)

జగన్నాథ భక్తసభ; ఎగూరు: — వైభవ

వారి యాజమాన్యముక్రింద శ్రీజయంత్యుత్సవ సందర్భమున రాబోవు శనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు వీరాస్వామిస్వీకేపిథి నెం. 4/4 రు సభామందిరమున శ్రీమతి సరస్వతి బాయిగారు గరుడభంగముపై నొక హరికథా కాలతేపమును జేసెదరు.

పోర్టు సెంటు జాబ్బిగ జెట్టు.

కోయంబత్తూరుజిల్లా పోలీస్ రెవిన్యూ. కాభాధికారి జార్జిరీచర్ల ప్రెడరిక్టాటను హామీ బి. సి. ఎస్. గారు తమ స్వదమ్మారితో నాన్లభాషలో సాక్షి విచారణ వ్రాసి కొను అధికారము నీయబడిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

మ||రా||రా|| పి. రామారాయణంగారు ఎం. ఏ. గారు తెలుగు భాషయందలి శాస్త్ర విషయక గ్రంథాభివృద్ధికిగా వెచ్చింప నియోగించి మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి కొన గిన రూ|| 10000 ల వలన వచ్చు ఆదాయమును రాయజింగారి యభిప్రాయము ప్రకారము వెచ్చించుటకు సిండ్రికేటువా రా లోచించిన “స్క్రిము” ననుసరించి ఈ మారు బహుమానము బడయదలచువారు

“మనశ్శరీరములపై చుట్టుప్రక్కలనుండు పరిస్థితుల ప్రాబల్యము”

(The influence of environment on body and mind)

అను అంశముపై తమతమ గ్రంథముల వ్రాసి 1918 వ సం|| ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ లోపల రిజిస్ట్రారుగారి కందజేయ వలయును.

2. బహుమాన నిబంధనల నీక్రింద ను ద హామీం చు చున్నాము.

వైయంశముపై వ్రాయబడిన గ్రంథములలో నుత్తమ గ్రంథముగా తెలుగువిద్యావంతుల సంఘముచే నిశ్చయింపబడిన దాని కీబహుమాన మీయబడును. అగత్యమని తోచినయెడల ఆవిషయములలో నారితేరిన ప్రాధుల నొకరితోగాని ఎక్కుడు మందితోగాని సంఘమువారు నలహా చేయవచ్చును. గ్రంథ కర్త పడినకష్టమునకు వానిగ్రంథము నచ్చొత్తించుకొనుటకైన జాలియందునటుల సాధారణముగా రెండు సంవత్సరముల కా ధనమువైచుచు వడ్డీసొమ్ము బహుమానముగా నీయబడును. ఆయుర్దేశముచేతనే రెండుసంవత్సరముల కొక బహుమానము చొప్పున నీయమింపబడినది.

నియమించిన తేదీ లోపలవచ్చు గ్రంథములలో నొక టియు బహుమానము నొందవగినది లేనటుల సంఘమువారిచే నిశ్చయింపబడిన అప్పటినుండి పది నెలలు గడువీయవచ్చును. ఆ పది నెలలలో వచ్చిన యుత్తమ గ్రంథమునకాబహుమాన మొ సగబడును.

హోస్పేట పురపాలక సంఘసభ.

(ఒకవిలేఖకుడుపంపిన కంటివార్త)

హోస్పేట, నెవ్రెంబరు 28. — బండ్లమీదను ఎడ్లమీదను వెయ్యబడిన హెచ్చుపన్నును కొట్టినయవలెను, లేదా ప్రస్తుత మములులోనికి తేగూడదని విజ్ఞప్తి వ్రాసి సంతకములు చేసిన వారైదుగురిలో ఇద్దరుఇండ్లపన్ను మరియు పూర్తిగా హెచ్చించ వలెననియును బండ్లకుకూడ హెచ్చుపన్ను తీసివేయ నక్కర లేదనియు ఎడ్లకుమాత్రమే తీసివేయవలెననియు చెప్పిరి. తక్కినవారు మాత్రము మాటదప్పకుండ బండ్లమీదను ఎడ్లమీదనుగూడ హెచ్చుపన్ను తీసివేయవలెనని పట్టు బట్టిరి. నివేశన స్థలముమీద మాత్రము పన్నుంచవలెనని. వ్యవసాయసంఘ సభ జరిగినపు డవ్యక్తత నహించి హెచ్చుపన్నుల నన్నిటిని తగ్గించివేయవలె నను తీర్మానము నుప సాదించిన దివానుబహదూరు కొందడ రామయ్యగారి యింటకు కృతిరేకముగా హెచ్చింపవలెననువారితో నేకీభవించి. ఫలితమును వినుటకు వాకిట బీదలగు వ్యవసాయకులు చాల మంది చేవియుండిరి. వారి కీ వార్త తెలియగనే చాల నీరు త్యాహము కలిగి పన్నులు నురకొన్ని హెచ్చినను విచార మతో నిండ్లకుపోయిరి. కాకతేనను వారు 5 గురున చద్దను వారు 4 గురు నగుటచే తీర్మానము చెల్లిపోయినది. ఇద్దరు విద్యార్థికులు తమ పక్షమున మార్కాడెదరిని సాపమా బీదలు ఆశపడగా నిట్లుగుట చాలవిచారకరము.

జాబ్బి కాను పోలీసుకోర్టు.

ఖాళీ సాహేబు కుమ్మారు బహుసాహేబుగారు.

నెవ్రెంబరు 27 బుధవారము.

పోర్టు సేమను గడబిడ.

సి. వెంటరెడ్డిగారు ఆంగ్లోఇండియనులపై తేచ్చి కోసు మరల నేటిదినుమున కిచారంపబడెను.

శ్యామారావుగారు నావాగిరాద్రి ఎత్తుమునకు శాస్త్రీ డ్డగారు ముద్దాయిల పక్షమునకు వాదించిరి. శ్యామారావు సాక్షులు మరకొందలు విచారంపబడిరి.

ముద్దాయి గిల్ హాలీగారు తనక చేరీలో పనిసంపాదించునన్నాడనియు, తనక చేరీ ఉదయము 10గంటలనుండి సాయంకాలము 4-30 గంటలవరకు నుండుననియు, లాకీ అను ఇంకొక ముద్దాయి తంత్రీవార్తల బంపువాడనియు, వానిపని పుభ్యాహ్నుము 12 గంటలనుండి రాత్రి 8 గంటలవరకు నుండుననియు, వేగొకముద్దాయి మేల్ మోహను గూడ తన కచేరీలోనే పనిచేయుచున్నాడనియు వానిపని 12 గంటలనుండి రాత్రి 8 గంటలవరకు నుండుననియు తంత్రీ ఇవ్వెనైతిగాను చెప్పిరి.

మెడికలుకాలేజీ హోడగుమాస్తా పి. శ్రీనివాసులునా యుడు ప్రైవేటు అను ముద్దాయి గడబిడ జరిగిననా నుదయము 8 గంటలవరకు 10 గంటలవరకు స్కూలులో హోదై నటుల కెప్పెను.

ఈసమయములో న్యాయాధికారిగారు మైసూరు రెండుకు కిచారంప కలసిగదని శ్యామారావుగారి నడగిరి.

లాల్. మో మెనసులు 12గంటలకు ఆఫీసునకు బోవలసి యుండగా అటులబోవుటకు తక్కిన ట్రెయిను లండగా విరి యుద్దోగుల మొదటిబండిలో చచ్చుటకుగల కారణము తేను కకు నుంచినలము నీయాలదనియు వారాదినమున నేగముగా బోయి నటుల యు జావుపడిన నిసంగతి తేటపడగలదనియు, ఇంకను, వారు బీచి స్టేషనువద్ద దిగవలసియుండగా పోర్టు వనువద్ద దిగుటకుగల కారణము వారందలు గలసి భారతీయ విద్యార్థులను గొట్టుటకు పన్నిన పన్నుగడ విడదము కాగలవని యు, ప్రైవేటు సంబంధమున హోడ గుమాస్తాగారు పరీక్షింపబడుటకును ఆట్టి కారణమే గలదనయు, 8 గంటలవరకును 10 గంటలవరకును ఆ ముద్దాయి స్కూలులో హోదైయుండటయు, పోర్టుసేమనువద్ద 9-30 గంటల కేగడమడ జరుగుచుండగా తానవట నున్నటుల ఆముద్దాయి పోలీసుస్టేషనువద్ద గుర్తుపట్ట సంబద్ధమునజేప్పియుండె ననియు, దీనివలన ముద్దాయి కాలే జినుండి తప్పించుకొని ఈజగడములో ఆంగ్లో ఇండియనులకు నహాయితేసి మరలకాలేజీకి బోవుటకు ప్రయత్నించుటయు అను మూలమున వీరుపన్నిన తుట్రతేటపడుననియు, శ్యామా రావుగారు చెప్పిరి.

ముద్దాయి కాలేజీలో నున్నటుల నిభారణ తేయుటకు ప్రతికక్షవారే ఆ హోడ గుమాస్తాను విలతుడని తాను తలచి నటుల న్యాయాధికారిగారు చెప్పి ఎటులైన ప్రస్తుత సమనని వారు చెప్పిరి.

పచ్చయ్యప్పా కాలేజీ విద్యార్థి సి. కన్నమనామి సాక్ష్యము చెప్పచు లాకీ అను ముద్దాయి తన్ను తీపుటాది తన్నినటుల గుర్తించెను. రెచార్డు వెంటరెడ్డిని కొట్టినటుల గూడ గుర్తించెను. డి. జి. ఎస్. స్టాటుసోమయ్యై నిలుమింక “వారికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తము” కానిందని కేసు నేయుట గూడ సాక్షి వినివటుల కెప్పెను. మో మోహను అను ముద్దాయిని గూడ సాక్షి గుర్తుపట్టెను.

ఆకాంఠెంటు బనరలు ఆఫీసు ఆఫీసుంటు మూపంకెం డెంటు కె. నంకేశరావుగారు జూలై 27 వ తేదీని తాం కొంతకుండ ఆంగ్లో ఇండియనులు కట్టల పట్టుకొనియుండు చూచినటులను, తాను వెంటనే ఆఫీసునకు బోవుటవలన తరు వారి నేమి నుగినదియు తెలియదని చెప్పెను.

పి. రామోసాగ్ అను విద్యార్థి 27 వ తేదీని కొం ముంక ఆంగ్లోఇండియనులు కట్టల పట్టుకొని యుండగా తాను చూచినటుల కెప్పెను.

సంయుక్త విద్యార్థి ఎ. జగ్. రాధాకృష్ణుని అను ను రెచార్డు వెంటరెడ్డిని కొట్టుచుండగా చూచినటులను, డి. జి. ఎస్. అనాను వైషమనవద్దనుండి, “వారికి తగిన ప్రాయ శ్చిత్తముకానీ”యని యగమట వీన్నటులను చెప్పి మో మోహ నుని గుర్తించెను.

సి. సుబ్రహ్మణ్యమున విద్యార్థి మో మోహను ఖాంటు నుగాడ్డను గుర్తించెను.

క్రిష్టియను కాలేజీ విద్యార్థి సి. వాసుదేవుని గిల్ హాలీ, అనుముద్దాయిని గుర్తించెను.

కె. ఎస్. శేషఆచార్యుని విద్యార్థి మో మోహను గుర్తించెను.

తేను శుక్రవారము నాటికి వాయిగా వెయ్యబడెను

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

భీమవరం పాత్రలు:—భీమవరములో ఏ ఇ యిల్. విషనువారు స్థాపించిన స్కూలునకు 3 వ తరగతి మొదలు 6 వ ఫాణమునకు విద్యాభ్యాసాధికారం ద్వారా వంగవారు అంగీకార పత్రం సంపాదించి.

శ్రీమన్మోక్షినిలయ సమాజము:—మౌ గ్రామ మున కొలది దినములక్రింద శ్రీ మన్మోక్షినిలయ సమాజము అను పేర నొక పుస్తక భండారమును కొలదినుండి చందాదా ర్లతో నెలకొల్పితిమి. శ్రీ భగవద్ సమగ్రమునకు యీ పుస్తక భండారము దినదినాభివృద్ధిలో నున్నది. మౌ గ్రామవాస్తవ్యులు కొందరు కొన్ని గ్రంథములను చివరిగా విచ్చియున్నారు. అని శాస్త్రదర్శి గారు వ్రాయుచున్నారు.

పితాపురము ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిషత్ నాటిక సమాజము:—మొన్న 24-9-16 తేదీన వానపర్తి చిత్రనాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఆనాటికి పితాపుర ప్రభువువారైన శ్రీ రాజారావు వింకట కుమారసహిపతి సూర్యారావు బహద్దరు జమీందారువారు 9 వంటలకు విచ్చేసి 12 వంటలవరకు నుండి మహ్మదపండ్ల పరపూర్ణ మానసులుగా జేసిరి. స్థలముండిపోయి నది. ఆందుచే వచ్చినజనులు చురలతిరిగి పోయిరి. ఇంద్ర సేన పాత్రనుధరించిన దువ్వ శేషగిరిరావు అనే 10 ఏండ్ల పిల్లవాడు బహుముద్దుగా ఆట చేసినందుకు మిగులనలరి చందనాల పిరా స్వామిగారు ఒక బంగారు పతకము ప్రకటించిగా విచ్చిరి. అని దా మెర సత్యవానియని ముద్రికారు వ్రాయుచున్నారు.

మారుతుంటాళికా పాత్రలు:— 24-9-16 తేదీన కృష్ణా జిల్లా తణుకుతాలూకా మారుతుంటాళికా పిలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాలా భవనముందు సదరు పాత్రలూ సంచమ సంవత్సరాంతిక చురకత్తనము, నర్సాపురంపైలరు మౌస్కూలు తెలుగుపండితులగు మ-రా-శ్రీధర్ రావు జగన్నాథశాస్త్రిలు గారి అగ్రాసనాధి పత్యముక్రింద బహు భాషనీయముగా జరుపబడినది. అందరిబాలికలచే చంద్రకాంత నాటకము ప్ర దర్శించ బడినది. శ్రీవిద్యాభిమాను లయినవంటియు, కంట్రాక్టు అయినవంటియు సదరుపాత్రలూ పోషకులైన నుహారాజశ్రీ, కె. రి చినవెంకటరెడ్డిగారు, సదరు పాత్రలూ నెక్రటరీఅయిన శ్రీ.వి.వి. శివరావుగారు పాత్రలనభివృద్ధిలో నికి దెచ్చుటకు శ్రీ శివరావుగారికి ఒక బంగారు పతకమును ప్రేరి శింకమును బహుమతిగా శింకరి. నాటకముందు రత్నమాళిక యాభివేషన బాలిక ఒకబంగారు పతకమును బహుమతిగా గ్రహించినది—అనియొకరు వ్రాయుచున్నారు.

క కవరపు గ్రంథాలయములు:—మౌ గ్రామ నివాసు లలో కొందఱు, రెండు సంవత్సరముల నుండి, యత్నించి, ప్రస్తుతము 500 ఆంధ్ర గ్రంథముల తోమను, 50 నుండి చందాదారులతోడను, ఒక ద్వైవిక పత్రిక తోమ, 3 మాస పత్రికలతోను, 7 గ్రంథములనుండి వచ్చు పుస్తకములతోను తొనాటి రాయకృష్ణుని పేర “శ్రీ రామలిం గ పుస్తక భండారము” ను స్థాపించివారు. ఈ పుస్తకాలయమునకు సంబంధించిన సభలకు విద్యావిషయిక ప్రసంగ ముతోడనే కాని, రాజకీయ సాంఘిక విషయములతో సం బంధము లేదు. ఇంతవఱకును [[క్రొత్తగా నెలకొల్పబడిన ద గుటచే నిలువదను భయమున గాబోలు] చందాదార్ల పద్ధతి మీదనే గ్రంథాదు లియ్యబడుచున్నవి. కాని వీధనాద టుచితముగా చదువుకొనవచ్చును. ఇటీవల మా యూగనే మతి యొక గ్రంథాలయము భవనమునుండియు స్థాపితమగుట మిగుల శోచనీయము. ఈరెంటినికలిపి ఒక గ్రంథాలయముగా మార్చుట సుసంజనమని పునఃములుభిప్రాయము. -పురవాసి.

ఇంద్రవరసత్తి గ్రంథాలయము, నిక్షేపాలు:— 24-9-16 తేదీన మౌగ్రంథాలయముయొక్క ప్రభువు వార్షికోత్సవము. మ.రా. శ్రీ చంద్రమౌళి చిదంబరరావు పంతులు గారి యాధిపత్యముతో నన్ను పునేని దేవయ్యగారి నవీక విశాల భవనమున జరుపబడెను. అగ్రాసనాధిపతిగారు తమ ప్రారం భోపన్యాసమున విద్యావశ్యతను గూర్చి పులముగా వక్కా శించిరి. విద్యావ్యాపనసాధనములలో గ్రంథాలయము అంతటి ముఖ్యములో నూచించిరి. పిమ్మట గుంటూరుపండ్లల గ్రంథా

లయ సహకార్యులగు (మ.రా.శ్రీ కలైపాలెం నారా యాధిపంతులుగారును తాదంక వెంకయ్య పంతులుగారును, గ్రంథాలయ యావశ్యకమును గురించియు వాని నెట్లు ప్రారం భించి యెట్లుభివృద్ధి పొందింపవచ్చునో ఎట్లు ధనముగూర్చ వచ్చునో యను వివిధవిషయముల సహేతుకముగా కొన్ని ముఖ్యంశములను ముచ్చటించిరి. మఱియును కట్టా సుబ్బరామయ్యగారును జంపని ఆంజనేయులుగారును సోతూరి కోనయ్య శాస్త్రిగారును ముచ్చటించిరి. అనంతర మగ్రాస నాధిపతిగారి పునరుపన్యాసముతో సభ ముగించబడెను. అని కట్టా సుబ్బరామయ్యశాస్త్రదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

బారువ నూతనపాత్ర శాల గృహప్రవేశ మహోత్సవము.

25-9-16 తేదీ దొరతనము రు 3500 లు వెచ్చించి పాత్ర శాలగృహము నిర్మించిరి. పాత్రశాలయొక్క గృహప్రవేశోత్స వము ఈనెల 24వ తేదీ ఆదివారమున గంజాంపుండల అసిష్టాం టు కలక్టరుగారును, తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటుగారును నగు ను-రా-శ్రీ. జయంతి వెంకన్న పంతులుగారి యాధిపత్యము గ్రంథతంత్రంతోవై భవనముతో జరుపబడెను. ఈమహోత్సవమునకు బరంపురం ఇచ్చాపురం, సోంపేటతెలితర్కలముల నుండి నె క్కంపూర్ణ భాషాభిమానులు విచ్చేసిరి. నాటిదినము 4 గంటలకు బాలురు సాతపాత్రశాలనుండి శ్రీరాజదంపతుల పటముతో డను జండాలు, మంగళ వాయిద్యములతోను పురప్రముఖులు వెంటనడుచుచుండ, రాజభక్తి గీతములు బాడుచు వీధులదిరిగి నూతన గృహము ప్రవేశించిరి.

అచ్చట మల్కొదాన్లు శ్రీజగన్నాథ పాడిఖండంగ, మధుసూదన నరేంద్రమహాపాత్రోగార్లు వచ్చిన అతిథులకు బాలబాలికలకు విందొసర్చిరి. సోంభొట్ల వెంకయ్యగారి దైవ ప్రాధ్దనతో సభ ప్రారంభ మాయెను. సుమారు 300 మందిజనులు సభ నలంకరించిరి. బాలురును, బాలికలును పాత్రశాలసంబంధ మయిన ప్రహసనములు బహునేర్పుతో ప్రదర్శించిరి. తమసౌక ర్యాగ్గమై నూతనగృహము నిర్మించినపాత్రశాలాధికారులకుకృత జ్ఞతీ దెలుపు వాక్యములు బాలురు సంభాషించిరి. బాలికలు ప్రద ర్శించినప్రహసనములలో బాలికాపాత్రల రెండు సంవత్సరముల నుండిస్థాపించినప్పటికి తమకుతగిన గృహములేక చాలాయవస్థ పడుచుంటిమనినీ, మడుపుమ బాలురకు గృహముగట్టి తమకు గట్టించకబోవుట అన్యాయమని విన్నవించుచు, ఇకనైన తా లూకా బోర్డువారు అభిమానించి త్వరలో తమకు గృహము నిర్మించి దయచేయుదని వినయభావముతో సంభాషించుట రసవంతముగానుండినది. తరువాత హెడ్ మేష్టరుగారు పాత్రశాల చరిత్రచదివిరి. అందు ఈపాత్రశాల 1892 సం॥ స్థాపింప బడినట్లును ప్రస్తుతము 120 విద్యార్థు లున్నట్లును నలుగురు ఉపాధ్యాయు లుచే నిర్వహించబడు చున్నట్లును నుడువుచు, తరగతికిఒక ఉపాధ్యాయుడు లేనిలోటు తాలూకాబోర్డువారు త్వరలో పూర్తిచేయవలయునని ప్రార్థించిరి. విద్యాభివృద్ధికి గానువతరగతి తెరువవలయునని ఖండంగ గారు గ్రామస్థుల సహాయముచే బోర్డు పారికి విన్నవించగ వారు సదరుపాత్రశాలను త్వరలో దెరచు టకు తీర్మానించినందుకు కృతజ్ఞతను దెలియబరచిరి. తరుపరి శి గి పిల్లి సు బ్బారావు గారు సోంభొట్ల వెంకయ్య గారు ను కి ద్యాభివృద్ధిగూర్చి యు ప న్య సిం చి రి. తరువాత అగ్రాసనాధిపతిగారు లేచి విద్యవలన ప్రయోజ ములగూర్చి జెప్పచు, విద్యార్థులను సత్ప్రవర్తకులుగను, సన్మార్ గులుగను జేయుట ఉపాధ్యాయుల బాధ్యతయని నుడువుచు 8000 జనసంఖ్యగల యీ గ్రామ ము లో 120 విద్యా ర్థులు మాత్రము విద్య నభ్యసించుట కడు శోచనీయమనియు, అందుకు తల్లిదండ్రులు బాలుర విద్యాభివృద్ధికి శ్రద్ధగలుగ వండుచు నిదర్శనపని నుడివిరి. గ్రామ పంచాయితీదారులు ఆపవడపుక: పాత్రశాలకు బోయి బాలుర విద్యాభివృద్ధి గూర్చి గనుగొనుట యావశ్యకమనియు విద్యాభివృద్ధికి గ్రామ స్థులు భౌతిక సృజితవో పాత్రశాల క్రమేపి యభివృద్ధి యగు నని గ్రామస్థులకు ఉత్సాహము గలుగునట్లు మృదుమధుర వాక్కులతో చక్కగ నుపన్యసించిరి. ఆధ్యక్షునికి వందన ములతోడను బాలికల మంగళ హారతితోను సభ ముగిసెను. మన ప్రభుత్వమువారికి యుద్ధములో జయము గలుగవలెనని సభ్యు లందరు తల్లెడకీర్తితో దైవప్రార్థనజేసిరి. —అని యొక పత్రికారుడు వ్రాయుచున్నాడు.

చిన్న పురుగులు వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెవై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతళ్లారా! ఈపురుగువలె రేయింబనళ్లు, విధివిరా మములేక మీరు పనిచేసినవో మీమీ గృహములలోని నేల

కొట్టెల్ల బంగారుతోనింపబడియుండును తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈచుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పేగొందిన తే నెటిగ సహకారిగా నుండగినబంటు చుండు ఆరంభమయినవెంట నే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక పు పేక్షించినఅచిరకాలముననే బట్టతల వారిలో సహధ్యాయిగావలసినవచ్చును కావున ఇట్టి పరమశత్రువును సహామున సంహరింపుడు చుండును

బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వను పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిచుక నుగంధద్రవ్యము కరితిని, నకలు నూనెలను తియూరు చేయువారి మోస మున పడకుడు. నెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి పి రు. 0—4—0 3-కి రు. 2—10—0 వి పి. రు. 0—7—0 ఉ చి త ము.

ఈ సుగుణముల ఋజువు పరమటకయి, అర్థజాచీటి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాసుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును సోలు ఏజెంటు:— ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండుకెమికల్ కంపెని, నెం 155, జుమ్మామసీదుపీధి, కొంబాయి.

సర్వవృత్తిక విష సందేహిని. నూరు (100) రూపాయలు బహుమతి.

ఏడ్చుచు వచ్చువారు! నవ్వుచు బోదురు!!

తేలుకొండిపోటు వలన, మంట పోట్లకు తగిన పరిహారమును బొంద లేకమిగులకష్టపడువారలై మేమి యావధమును గని నెట్టితిమి. కుట్టిక చోట నీమందును దైర్ఘ్యకాల ప్ర కార ముపయోగించిన ఒకటిరెండు నిమిషములలో మంటలు పోట్లుపో వును. ఈయావధమునందు గుణము లేదని ఋజువు చేయు వారలు

మా యావధమును మాకు తిరుగవంపి తమకు నెలవైన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయేగాక (100) నూరురూపాయల బహుమతి నందుటకును నర్హులగుదురు. నెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1.కి 8 అ. పోసేజి 6 అణాలు ఒకటేతడవ (2) ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొన్న పోస్తేజి ఉచితము 1 డజన్ ప్యాకెట్టులకు పోస్తేజితో రు 5-0-0 1 డజన్ ప్యాకెట్టు కొన్నవారికి (1—8—0) నెలగల ఛాక్ సలర్ ఫోక్ లుక్ పేనా ఇనాము. స్వాంపిల్ కోరువారు అర్థజా ప్టాంపు పంపవలెను టి. సీతారామ మొదలియారు. 8. కందప్ప మొదలిపీధి, తిరువల్లి క్కేజి, మదరాస్

“ఇందుమతీ పరిణయము.” కుమార భూర్జటి ప్రణీతంబగు చక్కని ఆంధ్రకావ్యము. తిరుపతి వేంకటేశ్వర పరివృత్తము నెల రు. 0—10—0.

“అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము.” ఆణివిల్ల వేంకట సోమయాజి మహాకవి ప్రణీతము సం స్కృతము; అలంకార శాస్త్రము. నెల రు 2—0—0 ఈ రెండు గ్రంథములను ఏక కాలమందు కొనగోరు విద్యార్థులకును పుస్తకభాండాగారములకును ఈ 1916 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెలాఖరు వరకు సగము వెలకీయ బడును. వలయువారు— “మేనేజరు” మునునూరు సంస్థానము, నూజిపేట, కృష్ణాజిల్లా

గంజాము మండలము

ఆంధ్రదేశమా? ఓడ్రదేశమా?

ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికి వలయు ఆంధ్ర నిధిని సమకూర్చుటకై ఆంధ్ర మహాజన సభా స్థాపితోప సంఘ కార్యదర్శియగు బ్రహ్మశ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులవారును, వారి తో బ్రహ్మశ్రీ కృష్ణరా శ్రీరామ శాస్త్రి గారును, ఇచ్చటికి క్రిందటి వారమున దయచేసినప్పుడు వారి కిచ్చటి ప్రముఖులు ఆనేక సందేహములచేత మొట్ట మొదట నెల మాత్రము ఉత్సాహము నివ్వజాల కుండిరి. అట్టి సందేహములు రెండు విధములు, (1) ఆంధ్రోద్యమము యొక్క యుపయోగా నుపయోగముల గూర్చియు, ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకతను గూర్చియు గల సందేహము. (2) గంజాము మండలము ఆంధ్ర రాష్ట్రములో జేరునా, ఓడ్ర రాష్ట్రములో జేరునా, యన్న సందేహము, మొదటి సందేహమును దీర్చుటకు ఈవరకే అనేకవ్యాసములు, కరపత్రములు గ్రంథములు, వెలువడుటయే కాక కడచిన నాలుగుసంవత్సరములనుండియు విపులముగా ఆంధ్రమహాజన సభలయందు ఉపన్యాసములు గావించబడినవి. వాటిని గంజాము మండలపు ప్రముఖులు దయతో చిలకింతురుగాక.

ఇంక రెండవసందేహము కొంతవరకు గలమైనదిగా కనబడనచ్చును. కాని విచార్యమిద నిదియు చెల్లించెదలె పోవును. ప్రస్తుతపు గంజాము మండలములోని విశేభాగము పూర్వకాలపు కళింగదేశములోనిది. ఈకళింగదేశపుచరిత్ర నింతవరకు ఎవ్వరును బాగుగ విచరించి వ్రాసినట్లు కనుబడదు. బ్రహ్మశ్రీ చిలుకూరివీరభద్రరావుగారు తమ "ఆంధ్రులచరిత్ర"యొక్క మొదటి భాగమునందు కళింగదేశమును గూర్చి విహుత్వ ప్రముగా చెలిపియున్నారు. క్రితశేషులైన మ-రా-శ్రీ గురుబాడ అప్పారావు పంతులవారు కళింగదేశ చరిత్రను వ్రాయబూని అందు ముద్రపరిచి ఆధారములను సమకూర్చియుండిన తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిచే ప్రచురింపబడిన "గంజాము డిస్ట్రిక్టుమాన్యుయల్" నందును కళింగదేశపు పూర్వచరిత్రగానబడదు. అయినను వినిడియలన నేనుగ్రహించిన విషయముల నీక్రిందబొందు పరుచుచున్నాను. వాటిని బుద్ధిపంతులు బాగుగా విచరించి విషయము నిర్ధారణ చేతురనియుచున్నాను.

కళింగదేశమునకును, ఓడ్రదేశమునకును సరిహద్దు గంజాము మండలములోని "న పి తు ల్య" న ది య ని బ్రహ్మండపురాణమునందు కలదట. అందువలననే గాబోలు శ్రీయుత బాబు రాధాకృష్ణమూర్తిగారు తమ "The Fundamental Unily of India" అను గ్రంథరాజమున కథింపబడుచున్న పూర్వకాలపు హిందూదేశ పటమునందు కళింగదేశమునకును, ఓడ్రదేశమునకును మధ్య "రుషికుల్య" ననిని సరిహద్దుగా తెలిపిరి. మరియు ఓడ్ర పంచాంగములయందు విక్రమాంశ్మకమున హస్తశ్మత్య మానమును వాడుచున్నారు. ఆంధ్రపంచాంగములయందు శాలివాహనశకమును వాడెదమానమును వాడుచున్నారు. ఈ శక, మానముల వ్యాప్తికి సరిహద్దు "రుషికుల్య" నదియని చెప్పబడుచున్నది. ఈ అంశము విచారణీయము.

పూర్వకాలపు కళింగదేశభాషనుగూర్చి విచారించినచో ప్రస్తుతమున కళింగులని, కళింగ కో ను ట్టి ని, కళింగ దేశవాసులు! పిలువబడువారి మాతృభాష ఆంధ్రమే యగుట చూడగా కళింగదేశభాష ఆంధ్రమేయని కనపడుచున్నది. మరియు ఆంధ్రులను వలెనే వీరినియింటిపేర్లవలపు. ఓడ్రులకు యింటిపేర్లు ఉండవు. మనదేశపు ప్రభువులు ఆంగ్లేయులైనను ప్రజలు హైందవులై నల్లయిచ్చట జమీన్దారులు ఓడ్రులైనను ప్రజలు విశేషముగా ఆంధ్రులే. ఇందుకు నిదర్శనముగొ కడచిన జనాభాగ్రంథము ననుసరించిగంజాము మండలములో 1000నుండి ప్రజలలో 453గురు ఆంధ్రజాతి వారును. 262 ఓడ్రజాతివారును గలరు. కాని అదేగ్రంథము ననుసరించి యిచ్చటి ప్రజలలో 1000కికి 449 ఆంధ్రులును, 512 ఓడ్రులును గలవని తెలుపబడియున్నది. ఈవైపరీత్యమునకు కారణము కొందరు ఆంధ్రజాతివారిని ఓడ్రభాష మాట్లాడినందువలననే తెలియక మానరు. ఇదిచూచియున్న యిచ్చటి గ్రాంధ్రప్రముఖులు మొట్టమొదటకొనుచునే యున్నారు. ఈకళింగదేశమును ఆంధ్ర రాష్ట్రాలో చాలాకాలము పరిపాలించినను, ఆంధ్రరాజ్య ముఖ్య స్థానము చాలాగూర్చునను, ఓడ్రరాజ్యముఖ్యస్థానము కడు దూరమున నుండుచుండుటచేత, ఇచ్చటి ప్రజలు ఓడ్రభా

షనే కేవలముగా వాడవలసివచ్చినను అది వారి మాతృభాష కాబాలదుకదా. ఆంధ్రభాష మాతృభాషగా గలిగిన ఆంధ్ర జాతి ప్రజలుగల ప్రదేశమునందు సాధ్యమైనంతవరకు ఒక రాష్ట్రముగా నేర్పాటుచేసి, సర్వమానవజాతి యభివృద్ధికి తోడ్పడునట్లు ఆంధ్రజాతియొక్క ప్రత్యేకాభివృద్ధికి సాయపడు రాజకీయ పరిపాలనాపద్ధతుల నుపయోగించుటకు వీలగునట్లు చేయబూనుటయే, ఆంధ్రోద్యమముయొక్క ముఖ్యద్వేష్యము. "సాధ్యమైనంతవరకు" అపదమును బాగుగా గమనించినచో, ఎడింబర్గోలోని ఆంధ్రుల గతియేమి. బర్మాలోని ఆంధ్రులగతియేమి, తంజావూరులోని ఆంధ్రులగతియేమి, హైదరాబాదులోని ఆంధ్రులగతియేమి, అవి కుక్కకు లు చేయువారుండరు.

కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట ఈమండలమును ఒక స్థానలో గలుపవలసినదిగా ఇచ్చటి ఓడ్రులు కోరినప్పుడు, ఆ కాలములో నిచ్చట ఆంధ్రప్రముఖులుగా నుండిన క్రితశేషులైన మారెళ్ల చలపతిరావుపంతులుగారును దిగువ క్రిత వెంకట్రాచయ్య పంతులుగారును యెంతో శ్రమపడి, పరిశ్రమచేసి, ఆనేక ఆధారములను సమకూర్చి, దీనిని ఆంధ్రదేశమునందే చేరుపరచి ఒకస్థాన దేశమున చేర్చుట తగదని నిరూపించిరి. గవర్న మెంటువారు ఇరుకతుల వాదమును నిష్పాక్షిక బుద్ధితో విచారించి, దీనిని ఒకస్థానలో కలుపకూడదని తీర్మానించిరి. ఆతీర్మానమును, అందుకు సంబంధించిన కాగితము లన్నిటిని, గవర్న మెంటువారు "Blue Book" గా ప్రచురించిరి. ఆగ్రంథమునందలి సంగతులన్నియు ఆంధ్రుల కనుకూలముగను, ఓడ్రులకు ప్రతికూలముగను ఉన్నవి. ఇచ్చటి ఆంధ్రప్రముఖులలో నొకరిగు బ్రహ్మశ్రీ పోతావ్రగడ వెంకటేశ్వర్లు పంతులుగారు, ఈగంజాముమండల మంతయు ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు చేరునను నమ్మక మున్నయెడల తామందరు ఈరాష్ట్రోద్యమమునకు మిగుల సత్సహాయుతో సహాయము చేతుమని పిలిచిరి. కావున వారును వారి మిత్రులును ఈవైచెప్పిన విషయముల నన్నిటిని బాగుగా విచారించెదరని నమ్ముచున్నాను.

బ్రహ్మపురాంధ్రుడు.

సర్వతేలు విషనంజీవి (రిజిస్టర్డ్)

ఏప్పుచునచ్చువాడు నవ్వుచు బోదురు. గుణము లేనియెడల 100 రూపాయలు యినామివ్వబడును. ఒక అణా స్త్రాంపు పంపిన సాంపిలు పాకెట్ ఉచితముగా పంపబడును. వి. ఎ. ఎన్. పాణి, 3, ఇరుకప్పక వీధి, మద్రాస్.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతముఖమునపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును, ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించువలెదము. వెంటనే వ్రాయును. 219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆలంకనిగూ బొంబాయి 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్రసర్వకళాశాల

విద్యా ప్రవృత్తి

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది.

వెల 0.4-0] [పోస్టేజీ ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఒక వాచి ఇవాము.

సిరా అద్దకనే వ్రాయునట్టి ఫౌంటెన్ పేనా సిరాబుడితో సహా రు 2.2-0 లు వెల గల దానిని తెప్పించుకొనువారికి ఒక వాచి ఈనాముగా ఇవ్వబడును. మదరాసు మెయిలు ఆర్డరు కంపెనీ, 87 వై నాబజారు, మదరాసు.

నీవు క్రొత్తమిల్లు పెట్టవలచెదవా? మేము ఏమిల్లులకు నానరే ముఖ్యముగా బియ్యపుమరలకుకావలసినసామానులను బియ్యముదంచు మరనుండి వాసు. ఫర్నేసు ఫైరు బ్యాంకరు సరఫరా చేయుదుము. సి. గోపాలనాయకర్ అండు సన్స్. బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసు.

మీకు కావలెనా?

R.L.N. టూనిక్ మాత్రము డజన్లు 4.5 రు. 1. మద్రాసు నన్యము శేరు 1-5 రు. 1.

"విద్యావిధి," 87, రామస్వామి వీధి, మద్రాసు.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Discriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

ప్రపంచ చరిత్ర

(నాల్గవసంచిక వెలువడినది)

గ్రంథకర్త గా హరిసర్వోత్తమరావుగారు, ఎం.ఏ. లోకములో ఎన్ని రాజ్యములో కలిగినవి. గతించినవి. ఎందరో రాజులు పుట్టివారు, గిట్టివారు. ఎన్నియోజాతులు మనినవి, చనినవి. ఎందరో మహాపురుషులు జన్మించివారు. నిర్యాణ మందివారు. జరిగిన యుద్ధములకు లెక్క లేదు. ప్రబలిన మతములకు మితిలేదు. అయిన మార్పులకు అంతము లేదు. పట్టణములు పట్టలైనవి. పల్లెలు పట్టణము లయినవి. రాజ్యములు అడవులైనవి. అడవులు రాజ్యములైనవి. అనాగరికులు నాగరికులైనారు, నాగరికుల నాగరికులైనారు. ప్రభువులు అంకితులైనారు, అంకితులు ప్రభువులైనారు. భనవంతులు దర్బదులైనారు, దర్బదులు భనవంతులైనారు. భనవంతులు లంఛకారమునబడివారు, అంధకారముననున్నవారు భనవంతులైనారు. ఈ యంతటికిని రెండే కారణములు - కాలము, మానవుడు. 6 సంచికలు 2.0-0.

ఎప్పుడెప్పుడు ఎచ్చటెచ్చట ఏఏ విధముగా ఈరెండు కారణములు పనిచేసినవో తెలిసికొనుటకు ఎవ్వరికి ఇష్టముండదు? ఎవ్వరికి కుతూహల ముండదు?

ఆ యిష్టమును పూర్తి చేయునది మా ప్రపంచ చరిత్ర. ఆ కుతూహలమును సంతృప్తిపరచునది మా ప్రపంచ చరిత్ర.

ప్రపంచచరిత్రా కార్యాలయము 145, టంకసాల వీధి, మద్రాసు.

శారదాంబ

స్తోత్రబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాస రాఘవాచార్య వ్రణితము.

సంఘము రాచారిసంస్కరణమునకు మార్గమిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును.

8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు పంపబడును

పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

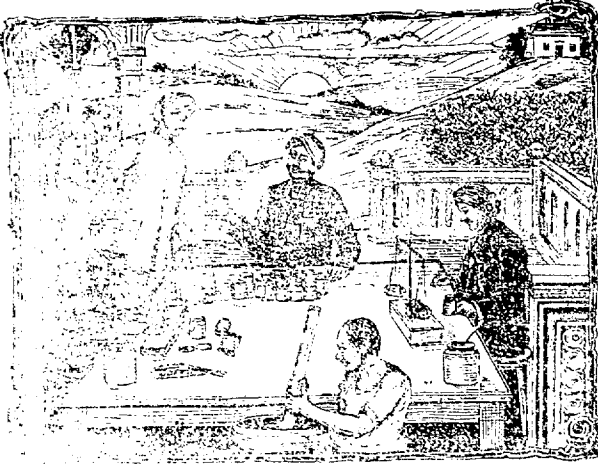
చిరునామా: - ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు

కలియుగ కల్పవృక్షము.

కృతయుగమునకు కల్పవృక్షము మనుష్యులకోరికలను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈకలియుగముందు మానవజాతి యొక్క ఈతిభావలనుతీర్చి ఆయురారోగ్యైక్యవృద్ధిలనిచ్చునది మన వైద్యవిద్యకుపుస్తకముకోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవజీ, ఆయుర్వేదవోదయ బొంబాయిము, 20 చినాబజారుకోడే, మద్రాస్.

(Baron & Co)

చిప్పకూత గ్లాసుబ్బి 1-క. ర. 0.4-0
మొదటిరంగ సాదాచక్కెర కేసు 1-3 ర. 0.14-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

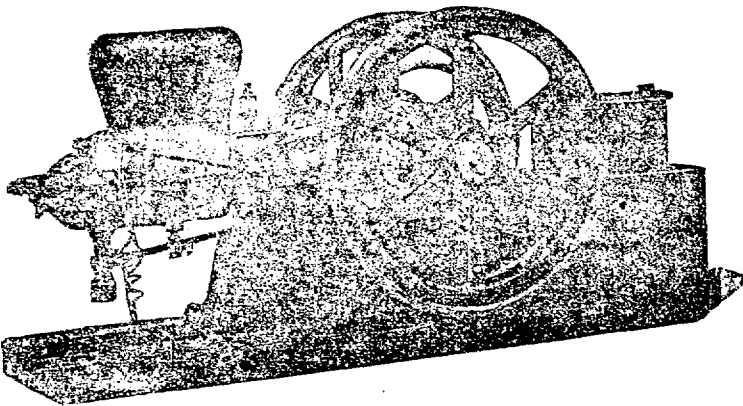
మేలైన సువాసనపొడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసేడి నస్యము శ్రేష్ఠతనమైన పొగాకుచే తన, అవునధమాలికలవల్లనున్న సువాసనద్రవ్యములచేతను న్ను చేయబడినది ఇది శోభావములు, ఒంటి తలనొప్పి, పీన స. దీర్ఘపడికములు, నుపు ప్రి, మైకములు, ఇత్యాది శోగోగ ములను అవలీలగా తుడుచుచుదియే గాక, యిదియుపయోగించు చున్న శరీర కుతూహలము, బుద్ధిప్రకాశము, నరములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యుపయోగించినవారు ఇతర నస్యములను అవేక్షించరు. సర్వజనుల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించు చున్నాము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణ ములను గ్రహింపవలయునని మాయొక్క కోరిక.

డబ్బల్ బుద్ధక 2.8-0
రెండవరంగ కేసు 1-3 0.12-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ, 18 యె, సెకండు లైట్ బీచ్, మదరాసు.

“ఆమె కో” యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అనుచు నిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయుపబడినది. పంపులను, పంపుయంత్రములను, చియ్యపుమరలను సోపా క్షేపీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అచ్చతముగ నడపగలడు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయించుట కగు న్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద స్థాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మాక్లిష్ట వ్రాయుడు.

బెన్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

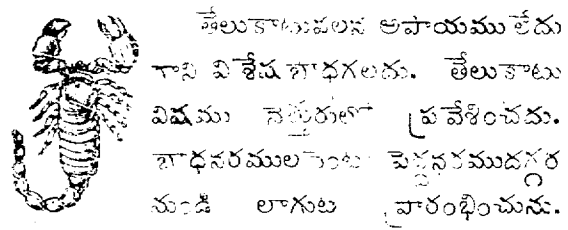
అపరిమితపు రక్తమునకు జలించుబాధ్యములకు కిరీటుచుంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, స్రావనోష్ణులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధకారిణి (82)

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. తీగిరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాశసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును కలుగ జేయును. 16 శోబలక వందుటకు 4 బెస్సుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi No. 144 No. 2, BOMBAY.

తేలుమందు వెలసీసా ౧ -కి 0-8-0.
ప్రతిముంబు నుండదగినది.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములకంటె పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట వారంభించును.

క్లుప్త చోటును మొత్తగుంటులుచేసిన బాధతగ్గును. గోరోజనము తులం ౧కి ౭-౦-౦ అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి. ఆండ్ మద్రాసు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0 తలనొప్పులమాన్పును వాయుపుబొట్ల పోగొట్టును చర్మపునొప్పుల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. సువాసన గలిగి యుండును. అమృతాంజనం డిపో. } 109, ప్రేరికోట్ల, బొంబాయి } 1, తంబుసెట్టి వీధి, మద్రాసు.

త్రివర్ణపదీవిక ధర్మకాండము

టీకా తాత్పర్య విశేషార్థసహితము

ఆరవమునుండి భావంతరీ కరింపబడినది. గార్హస్థ్యము దయాగుణప్రశంస, ఆతిథ్యము, జీవకారుణ్యము మాంసభోజనవర్జనము మున్నగు 3౬ భిక్షయములు శాశ్వత దృష్టాంతములతో తెలుపబడినవి. ౨౩౮ పుటలు. వెల ౧౦-౦

డిట్రో అర్థకాండము.

ఈగ్రంథమునందు మనశూర్యులు రాజ్యవ్యవస్థను ఎటుల ఏర్పరచినదియు ఆయాపనులకు వలయుమంత్రి, నై వ్యాధిపతి మున్నగు వారల తరఫీదు చేయవలసినరీతి మున్నగు భిక్షభిక్ష విషయములు చాదాపు ౭౨ ప్రకరణములుగ వివరింపబడి యున్నవి. ఇప్పటి రాజ్యవ్యవస్థ కంటె ఎన్నియో మడుం గులు నునవారలు నాగరికులయి ఉండిరను విషయమును ఈ గ్రంథమును చదివినవార్లు గ్రహింపగలుగుదురు 33౬ పుటలు వెల ౧౪-౦. మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని గుంటూరుఅన్నివాసేడి.

గ్యాలీన్ మోటారు సారశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటను, వాటిని బాగుచేయ గలుగుటను తరిపీయదు నిచ్చుటను మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదేభాగములు యేదేపనులుచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంశముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈసారశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడున అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు అక్టోబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పొరుగుారి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావొసంగ బడును. ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149, Broadway Madras

కల్యాణి - ప్రతిరుడు

ఇది షేక్స్పియర్ గును ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున ప్రతిరుడును బాలుకును తెలియు నట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చమత్కార ములు, మన తెలుగువానికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చమత్కారమును రసమును అద్భుతములు.

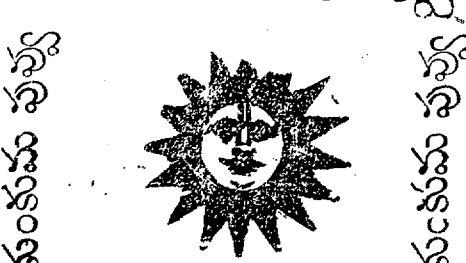
కల్యాణి అ 1. ప్రతిరుడు అ2.

ధైర్య కవచము

మనుజునకుఁ గల పాపము గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించు కుండుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అత్రు శత్రుములచే భేదింపదగినవి. ఈధైర్య మనెడి కవచమా యత్రు శత్రుములకు అభేద్యము. ఈధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యత్రభిష్కాత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ హనూ మతః” అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరితము నతి సులభతైలిని తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.